

III

(Akty przygotowawcze)

RADA

STANOWISKO RADY (UE) NR 5/2013 W PIERWSZYM CZYTANIU

w sprawie przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego kryteria i mechanizmy ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca (wersja przekształcona)

Przyjęte przez Radę w dniu 6 czerwca 2013 r.

(2013/C 177 E/01)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 78 ust. 2 lit. e),

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Regionów ⁽²⁾,stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Do rozporządzenia Rady (WE) nr 343/2003 z dnia 18 lutego 2003 r. ustanawiającego kryteria i mechanizmy określania państwa członkowskiego właściwego dla rozpatrywania wniosku o azyl, wniesionego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego ⁽⁴⁾ mają być wprowadzone istotne zmiany. Dla zachowania przejrzystości, rozporządzenie to powinno zostać przekształcone.

⁽¹⁾ Dz.U. C 317 z 23.12.2009, s. 115.

⁽²⁾ Dz.U. C 79 z 27.3.2010, s. 58.

⁽³⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 7 maja 2009 r. (Dz.U. C 212 E z 5.8.2010, s. 370) i stanowisko Rady w pierwszym czytaniu z dnia 6 czerwca 2013 r. Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia ... (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia ...

⁽⁴⁾ Dz.U. L 50 z 25.2.2003, s. 1.

(2) Wspólna polityka azylowa, w tym wspólny europejski system azylowy (WESA), jest integralną częścią celu Unii Europejskiej, jakim jest stopniowe ustanowienie i przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości otwartej dla wszystkich tych, którzy, zmuszeni okolicznościami, słusznie szukają ochrony w Unii.

(3) Na specjalnym posiedzeniu w Tampere w dniach 15 i 16 października 1999 r. Rada Europejska uzgodniła podjęcie wysiłków na rzecz ustanowienia WESA, opartego na pełnym i integralnym stosowaniu Konwencji genewskiej dotyczącej statusu uchodźców, uzupełnionej protokołem nowojorskim z dnia 31 stycznia 1967 r. (zwanej dalej „konwencją genewską”), i zapewnienia w ten sposób, by nikt nie był odsyłany z powrotem tam, gdzie czekają go prześladowania, tj. utrzymanie zasady *non-refoulement*. W odniesieniu do tej kwestii, bez uszczerbku dla kryteriów odpowiedzialności ustanowionych w niniejszym rozporządzeniu, państwa członkowskie, ponieważ wszystkie przestrzegają zasady *non-refoulement*, są uważane za kraje bezpieczne dla obywateli państw trzecich.

(4) W konkluzjach z Tampere stwierdzono także, że WESA powinien zostać uzupełniony, w krótkim terminie, o precyzyjną i sprawną metodę ustalania, które państwo członkowskie jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie azylu.

(5) Metoda taka powinna być oparta na kryteriach obiektywnych i sprawiedliwych, zarówno dla państw członkowskich, jak i dla zainteresowanych osób. W szczególności powinna ona umożliwiać szybkie ustalenie odpowiedzialnego państwa członkowskiego, tak by zagwarantować skuteczny dostęp do procedur udzielania ochrony międzynarodowej i nie powinna zagrażać celowi, jakim jest szybkie rozpatrywanie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej.

- (6) Pierwsza faza tworzenia WESA, która powinna w dłuższej perspektywie doprowadzić do obowiązujących w całej Unii wspólnej procedury i jednolitego statusu dla osób, które uzyskały ochronę międzynarodową, została już obecnie zakończona. Rada Europejska w dniu 4 listopada 2004 r. przyjęła program haski, w którym wyznaczono cele do osiągnięcia w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości w latach 2005–2010. W tym kontekście w programie haskim wezwano Komisję Europejską do zakończenia oceny aktów prawnych przyjętych w ramach tej pierwszej fazy oraz przedłożenia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie aktów i środków, które mają zostać przyjęte w ramach drugiej fazy, tak by mogły zostać przyjęte przed 2010 r.
- (7) W programie sztokholmskim Rada Europejska potwierdziła swoje zobowiązanie do ustanowienia najpóźniej do 2012 roku wspólnego obszaru ochrony i solidarności zgodnie z art. 78 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) dla osób, którym udzielono ochrony międzynarodowej. Ponadto podkreśliła, że podstawą tworzenia WESA pozostaje system dubliński, jako że precyzyjnie określa on odpowiedzialność państw członkowskich za rozpatrzenie wniosku o ochronę międzynarodową.
- (8) W celu zapewnienia odpowiedniego wsparcia stosownym służbom państw członkowskich odpowiadającym za wdrożenie niniejszego rozporządzenia udostępnić należy zasoby Europejskiego Urzędu Wsparcia w dziedzinie Azylu, ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 439/2010⁽¹⁾. Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu powinien przede wszystkim zapewniać środki solidarności – takie jak rezerwa interwencyjna w dziedzinie azylu wraz z zespołami wsparcia w dziedzinie azylu – aby pomagać tym państwom członkowskim, które są szczególnie obciążone i w których wnioskodawcy ubiegający się o ochronę międzynarodową (zwani dalej „wnioskodawcami”) nie mogą skorzystać z odpowiednich standardów dotyczących zwłaszcza przyjmowania i ochrony.
- (9) W świetle wyników przeprowadzonej oceny wdrożenia aktów prawnych przyjętych w pierwszej fazie, na obecnym etapie właściwe jest potwierdzenie zasad, na których opiera się rozporządzenie (WE) nr 343/2003, wprowadzając przy tym potrzebne udoskonalenia w oparciu o zdobyte doświadczenia, by zwiększyć skuteczność systemu dublińskiego oraz skuteczność ochrony udzielanej wnioskodawcom w ramach tego systemu. Z uwagi na fakt, że dla wspólnego europejskiego systemu azylowego nieodzowny jest dobrze funkcjonujący system dubliński, po stworzeniu innych elementów wspólnego europejskiego systemu azylowego i unijnych narzędzi solidarności należy zweryfikować zasady i funkcjonowanie systemu dublińskiego. Należy przewidzieć weryfikację w drodze opartego na dowodach kompleksowego przeglądu, obejmującego skutki prawne, ekonomiczne i społeczne systemu dublińskiego, w tym skutki w zakresie praw podstawowych.
- (10) W celu zapewnienia równego traktowania wszystkich wnioskodawców oraz osób korzystających z ochrony międzynarodowej, jak również w celu zagwarantowania spójności z obecnym dorobkiem prawnym Unii w dziedzinie azylu, w szczególności z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/95/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako beneficjentów ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony⁽²⁾, zakres zastosowania niniejszego rozporządzenia obejmuje osoby ubiegające się o ochronę uzupełniającą oraz osoby kwalifikujące się do objęcia ochroną uzupełniającą.
- (11) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady .../.../UE z dnia ... w sprawie ustanowienia norm dotyczących przyjmowania osób ubiegających się o ochronę międzynarodową^(*) ⁽³⁾ powinna mieć zastosowanie do postępowania w sprawie ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego, uregulowanego w niniejszym rozporządzeniu, z zastrzeżeniem ograniczeń w stosowaniu tej dyrektywy.
- (12) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady .../.../UE z dnia ... w sprawie wspólnych procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej^(**) ⁽⁴⁾ powinna mieć zastosowanie dodatkowo i bez uszczerbku dla przepisów dotyczących gwarancji proceduralnych uregulowanych w niniejszym rozporządzeniu, z zastrzeżeniem ograniczeń w stosowaniu tej dyrektywy.
- (13) Zgodnie z konwencją Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka z 1989 r. oraz zgodnie z Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej, w stosowaniu niniejszego rozporządzenia jednym z priorytetów powinno być dla państw członkowskich jak najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka. Przy ocenie sposobu jak najlepszego zabezpieczenia interesów dziecka państwa członkowskie powinny brać pod uwagę zwłaszcza dobro i rozwój społeczny małoletniego, względy bezpieczeństwa oraz opinię małoletniego, stosownie do jego wieku i dojrzałości, przy uwzględnieniu jego pochodzenia. Ponadto należy określić specjalne gwarancje proceduralne dla małoletnich bez opieki, ze względu na ich szczególnie stopień narażenia.
- (14) Zgodnie z europejską Konwencją o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz zgodnie z Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej, w stosowaniu niniejszego rozporządzenia jednym z priorytetów państw członkowskich powinno być poszanowanie życia rodzinnego.

⁽²⁾ Dz.U. L 337 z 20.12.2011, s. 9.

^(*) Dokument 14654/1/12 REV 1 [dyrektywa w sprawie norm przyjmowania].

⁽³⁾ Dz.U. L ...

^(**) Dokument 8260/13.

⁽⁴⁾ Dz.U. L

⁽¹⁾ Dz.U. L 132 z 29.5.2010, s. 11.

- (15) Łączne rozpatrywanie przez jedno państwo członkowskie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej, złożonych przez członków jednej rodziny umożliwia zapewnienie, by wnioski były rozpatrywane dokładnie, decyzje podejmowane w odniesieniu do nich były spójne oraz, by członkowie jednej rodziny nie byli rozdzielani.
- (16) W celu zapewnienia pełnego poszanowania zasady jedności rodziny oraz jak najlepszego zabezpieczenia interesów dziecka, wiążącym kryterium ustalania odpowiedzialności powinien się stać stosunek zależności między wnioskodawcą a jego dzieckiem, rodzeństwem lub rodzicem, wynikający z ciąży lub macierzyństwa wnioskodawcy, jego stanu zdrowia lub podeszłego wieku. Jeżeli wnioskodawcą jest małoletni bez opieki, również fakt przebywania na terytorium innego państwa członkowskiego członka rodziny lub krewnego, który może się nim zaopiekować, powinien stać się wiążącym kryterium ustalania odpowiedzialności.
- (17) Każde państwo członkowskie powinno mieć możliwość odstąpienia od kryteriów ustalania odpowiedzialności, w szczególności ze względów humanitarnych i ze względu na trudne położenie wnioskodawcy, tak aby umożliwić połączenie członków rodziny, krewnych lub innych osób należących do rodziny oraz rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w tym lub innym państwie członkowskim, nawet jeżeli zgodnie z wiążącymi kryteriami określonymi w niniejszym rozporządzeniu nie ma obowiązku rozpatrzenia tego wniosku.
- (18) Należy organizować indywidualne rozmowy z wnioskodawcami, by ułatwić ustalenie państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o ochronę międzynarodową. Niezwłocznie po złożeniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej wnioskodawca powinien zostać poinformowany o stosowaniu niniejszego rozporządzenia i o tym, że rozmowa mająca ułatwić ustalenie odpowiedzialnego państwa członkowskiego daje mu możliwość przedstawienia informacji dotyczących przebywania w państwach członkowskich członków rodziny, krewnych lub innych osób należących do rodziny w celu ułatwienia procesu ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego.
- (19) W celu zapewnienia skutecznej ochrony praw zainteresowanych osób, należy określić gwarancje prawne oraz prawo do skutecznego środka zaskarżenia w odniesieniu do decyzji dotyczących przekazania do odpowiedzialnego państwa członkowskiego, zgodnie w szczególności z art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej. W celu zapewnienia przestrzegania prawa międzynarodowego, skuteczny środek zaskarżenia w odniesieniu do takich decyzji powinien obejmować zbadanie zarówno stosowania niniejszego rozporządzenia, jak i sytuacji prawnej oraz faktycznej w państwie członkowskim, do którego wnioskodawca jest przekazywany.
- (20) Zatrzymanie wnioskodawcy powinno być stosowane zgodnie z podstawową zasadą, według której osoby nie powinny być zatrzymywane wyłącznie z powodu starań o uzyskanie ochrony międzynarodowej. Zatrzymanie powinno być jak najkrótsze i powinno podlegać zasadom konieczności i proporcjonalności. W szczególności zatrzymanie wnioskodawców musi być zgodne z art. 31 konwencji genewskiej. Postępowanie przewidziane w niniejszym rozporządzeniu w odniesieniu do osoby zatrzymanej powinno mieć charakter priorytetowy i odbywać się w jak najkrótszym terminie. W odniesieniu do ogólnych gwarancji dotyczących zatrzymania oraz warunków zatrzymania, w stosownych przypadkach, państwa członkowskie powinny stosować przepisy dyrektywy .../.../UE (*) również w odniesieniu do osób zatrzymanych na podstawie niniejszego rozporządzenia.
- (21) Niedoskonałości lub załamanie się systemów azylowych – na które często dodatkowo negatywnie wpływa lub do których przyczynia się szczególne obciążenie systemów azylowych – mogą zagrozić właściwemu funkcjonowaniu systemu wprowadzonego niniejszym rozporządzeniem, co może doprowadzić do pojawienia się ryzyka naruszenia praw wnioskodawców, określonych w unijnym dorobku prawnym dotyczącym azylu, w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej oraz innych międzynarodowych praw człowieka i praw uchodźców.
- (22) Należy ustanowić proces wczesnego ostrzegania, gotowości i zarządzania kryzysami azylowymi, mający zapobiegać pogorszeniu się lub załamaniu systemów azylowych, w którym to procesie kluczową rolę odgrywałby Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu, korzystający z uprawnień przysługujących mu na mocy rozporządzenia (UE) nr 439/2010; proces ten miałby zapewnić solidną współpracę w ramach niniejszego rozporządzenia i pozwolić na pogłębienie wzajemnego zaufania między państwami członkowskimi w odniesieniu do polityki azylowej. Proces ten powinien zapewniać jak najszybsze powiadamianie Unii o sytuacjach, co do których mogą istnieć obawy, że narażą na szwank właściwe funkcjonowanie systemu ustanowionego niniejszym rozporządzeniem, ze względu na szczególne obciążenie systemów azylowych jednego lub większej liczby państw członkowskich lub ze względu na niedoskonałości tych systemów. Proces ten powinien pozwolić Unii propagować środki zapobiegawcze na wczesnym etapie i sprawić, że takim sytuacjom będzie się poświęcać należytą uwagę na szczeblu politycznym. Zasadniczym elementem wspólnego europejskiego systemu azylowego jest solidarność, która wiąże się ze wzajemnym zaufaniem. Poprzez zwiększanie tego zaufania proces wczesnego ostrzegania, gotowości i zarządzania kryzysami azylowymi mógłby usprawnić kierowanie konkretnych środków prawdziwej i praktycznej solidarności do państw członkowskich, tak aby służyć pomocą tym państwom członkowskim w ogóle, a wnioskodawcom w szczególności. Zgodnie z art. 80 TFUE akty Unii powinny w każdym niezbędnym przypadku zawierać

(*) Dyrektywa, o której mowa w motywie 11 [dyrektywa w sprawie norm przyjmowania].

odpowiednie środki w celu zastosowania zasady solidarności i takie środki powinny towarzyszyć przedmiotowemu procesowi. Konkluzje w sprawie wspólnych ram prawdziwej i praktycznej solidarności z państwami członkowskimi, których systemy azylowe są szczególnie obciążone, m.in. z powodu mieszanych przepływów migracyjnych przyjęte przez Radę dnia 8 marca 2012 r. przewidują zestaw narzędzi, na który składają się istniejące i ewentualne nowe środki, które należy brać pod uwagę w kontekście mechanizmu wczesnego ostrzegania, gotowości i zarządzania kryzysami azylowymi.

- (23) Państwa członkowskie powinny współpracować z Europejskim Urzędem Wsparcia w dziedzinie Azylu przy gromadzeniu informacji dotyczących ich zdolności do radzenia sobie ze szczególnym obciążeniem systemu azylowego i systemu przyjmowania, zwłaszcza w ramach stosowania niniejszego rozporządzenia. Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu powinien składać regularne sprawozdania na temat zgromadzonych informacji zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 439/2010.
- (24) Zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1560/2003⁽¹⁾, przekazanie do państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o ochronę międzynarodową może nastąpić na zasadzie dobrowolności, przez wyjazd pod nadzorem lub wyjazd pod eskortą. Państwa członkowskie powinny wspierać przekazywanie na zasadzie dobrowolności poprzez udostępnienie wnioskodawcy odpowiednich informacji oraz zapewniać, by wyjazdy pod nadzorem lub eskortą odbywały się w sposób humanitarny, w pełni zgodny z prawami podstawowymi i z poszanowaniem godności ludzkiej, jak również z jak najlepszym zabezpieczeniem interesów dziecka i z pełnym uwzględnieniem odpowiedniego aktualnego orzecznictwa, w szczególności w odniesieniu do przekazania ze względów humanitarnych.
- (25) Stopniowe tworzenie przestrzeni bez granic wewnętrznych, w której zagwarantowany jest swobodny przepływ osób, zgodnie z TFUE, oraz ustanowienie polityki unijnej dotyczącej warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich, włącznie ze wspólnymi wysiłkami w kierunku zarządzania granicami zewnętrznymi, powoduje, że niezbędne jest wyważenie kryteriów odpowiedzialności w duchu solidarności.
- (26) Dyrektywę 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych⁽²⁾ stosuje się do przetwarzania przez państwa członkowskie danych osobowych na podstawie niniejszego rozporządzenia.
- (27) Wymiana danych osobowych wnioskodawców, w tym szczególnie chronionych danych zdrowotnych, przed

dokonaniem przekazania, będzie gwarantowała, że właściwe organy azylowe będą w stanie dostarczyć wnioskodawcom odpowiedniej pomocy oraz zapewnić ciągłość ochrony i poszanowania praw przyznanych tym osobom. Należy wprowadzić szczególne przepisy w celu zagwarantowania ochrony danych dotyczących wnioskodawców, którzy znaleźli się w takiej sytuacji, zgodnie z dyrektywą 95/46/WE.

- (28) Stosowanie niniejszego rozporządzenia może zostać ułatwione, a jego skuteczność zwiększona, na drodze uzgodnień dwustronnych między państwami członkowskimi służących poprawie komunikacji między właściwymi departamentami, skracaniu terminów przeprowadzania postępowań lub uproszczeniu rozpatrywania wniosków o przejęcie lub wtórne przejęcie, lub też ustanawianiu procedur w odniesieniu do wykonania przekazania.
- (29) Należy zapewnić ciągłość między systemem ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego ustanowionym rozporządzeniem (WE) nr 343/2003 a systemem ustanowionym przez niniejsze rozporządzenie. Podobnie należy zapewnić spójność między niniejszym rozporządzeniem a rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr .../... z dnia ... w sprawie ustanowienia systemu „EURODAC” do porównywania odcisków palców w celu skutecznego stosowania rozporządzenia (UE) nr .../... w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca^(*) ⁽³⁾.
- (30) Działanie systemu Eurodac ustanowionego rozporządzeniem (UE) nr .../...^(**) powinno ułatwić stosowanie niniejszego rozporządzenia.
- (31) Działanie wizowego systemu informacyjnego ustanowionego rozporządzeniem (WE) nr 767/2008 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 lipca 2008 r. w sprawie wizowego systemu informacyjnego (VIS) oraz wymiany danych pomiędzy państwami członkowskimi na temat wiz krótkoterminowych⁽⁴⁾, a w szczególności wykonanie jego art. 21 i 22, powinno ułatwić stosowanie niniejszego rozporządzenia.
- (32) W odniesieniu do traktowania osób objętych zakresem zastosowania niniejszego rozporządzenia państwa członkowskie związane są swoimi zobowiązaniami powstałymi na mocy instrumentów prawa międzynarodowego, w tym odpowiedniego orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka.

^(*) Dok. PE-CONS 17/13 [rozporządzenie eurodac].

⁽³⁾ Dz.U. L

^(**) Rozporządzenie, o którym mowa w motywie 29 [rozporządzenie eurodac].

⁽⁴⁾ Dz.U. L 218 z 13.8.2008, s. 60.

⁽¹⁾ Dz.U. L 222 z 5.9.2003, s. 3.

⁽²⁾ Dz.U. L 281 z 23.11.1995, s. 31.

- (33) W celu zadbania o jednolite warunki uprawnienia wykonawcze. Uprawnienia te powinny być realizowane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiającym przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję⁽¹⁾.
- (34) Procedura sprawdzająca powinna być stosowana do przyjęcia: ulotki informacyjnej na temat rozporządzenia dublińskiego i rozporządzenia Eurodac, jak również specjalnej ulotki informacyjnej dla małoletnich bez opieki; standardowego formularza wymiany odpowiednich informacji dotyczących małoletnich bez opieki; jednolitych warunków konsultacji i wymiany informacji na temat małoletnich i osób zależnych; jednolitych warunków sporządzania i wnoszenia wniosków o przejęcie lub wtórne przejęcie; dwóch wykazów odpowiednich środków dowodowych lub poszlak oraz ich okresowych zmian; wzoru przepustki; jednolitych warunków konsultacji i wymiany informacji na temat przekazania; standardowego formularza służącego do wymiany danych przed przekazaniem; wspólnego świadectwa zdrowia; jednolitych warunków i uzgodnień praktycznych w zakresie wymiany informacji dotyczących stanu zdrowia danej osoby przed przekazaniem oraz bezpiecznych kanałów elektronicznych służących do przekazywania wniosków.
- (35) Aby umożliwić wprowadzenie dodatkowych przepisów należy przekazać Komisji uprawnienie do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 TFUE dotyczących identyfikowania członków rodziny, rodzeństwa lub krewnych małoletniego bez opieki, kryteriów służących ustaleniu, czy istnieją udowodnione więzi rodzinne, oraz kryteriów, które należy uwzględnić przy ocenie zdolności krewnego do zaopiekowania się małoletnim bez opieki, w tym w przypadku gdy członkowie rodziny, rodzeństwo lub krewni małoletniego bez opieki przebywają w więcej niż jednym państwie członkowskim; a także wprowadzenie dodatkowych przepisów, które należy uwzględnić przy ocenie zdolności zaopiekowania się małoletnim bez opieki, w przypadku gdy członkowie rodziny, rodzeństwo lub krewni małoletniego bez opieki przebywają w więcej niż jednym państwie członkowskim; elementów, które należy uwzględnić przy ocenie stosunku zależności; kryteriów, które należy uwzględnić przy ocenie zdolności danej osoby do zaopiekowania się osobą zależną oraz elementów, które należy uwzględnić przy ocenie długotrwałej niezdolności do podróży. Wykonując swoje uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych Komisja nie wykracza poza jak najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka zgodnie z art. 6 ust. 3 niniejszego rozporządzenia. Szczególnie ważne jest, by Komisja podczas prac przygotowawczych przeprowadzała stosowne konsultacje, w tym na szczeblu ekspertów. Przygotowując i sporządzając akty delegowane, Komisja powinna zapewnić jednoczesne, terminowe i odpowiednie przekazywanie stosownych dokumentów Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
- (36) Stosując niniejsze rozporządzenie, w tym przygotowując akty delegowane, Komisja powinna zasięgać opinii ekspertów, którzy reprezentują, między innymi, wszystkie stosowne organy krajowe.
- (37) Szczegółowe przepisy dotyczące stosowania rozporządzenia (WE) nr 343/2003 zostały określone w rozporządzeniu (WE) nr 1560/2003. Niektóre przepisy rozporządzenia (WE) nr 1560/2003 powinny zostać włączone do niniejszego rozporządzenia, dla zachowania przejrzystości albo dlatego, że mogą one służyć ogólnemu celowi. Szczególnie istotne znaczenie zarówno dla państw członkowskich, jak i zainteresowanych wnioskodawców, ma ustanowienie ogólnego mechanizmu pozwalającego znaleźć rozwiązanie w przypadkach, w których państwa członkowskie w sposób zróżnicowany stosują jeden z przepisów niniejszego rozporządzenia. Dlatego zasadne jest włączenie mechanizmu przewidzianego w rozporządzeniu (WE) nr 1560/2003 do rozstrzygania sporów dotyczących klauzuli humanitarnej do niniejszego rozporządzenia oraz rozszerzyć zakres zastosowania tego mechanizmu na całe niniejsze rozporządzenie.
- (38) Warunkiem skutecznego monitorowania stosowania niniejszego rozporządzenia jest poddawanie go ocenie w regularnych odstępach czasu.
- (39) Niniejsze rozporządzenie nie narusza praw podstawowych i jest zgodne z zasadami uznanymi w szczególności w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej. W szczególności niniejsze rozporządzenie zmierza do zapewnienia pełnego przestrzegania prawa do azylu gwarantowanego przez art. 18 Karty praw podstawowych i praw uznanych w jej art. 1, 4, 7, 24 i 47. Niniejsze rozporządzenie powinno w związku z tym być odpowiednio stosowane.
- (40) Ponieważ cel niniejszego rozporządzenia, a mianowicie ustanowienie kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej wniesionego w jednym państwie członkowskim przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, nie może być w wystarczającym stopniu osiągnięty przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na rozmiary i skutki niniejszego rozporządzenia, może zostać w lepszym stopniu osiągnięty na poziomie unijnym, Unia może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE). Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest niezbędne do osiągnięcia tego celu.
- (41) Zgodnie z art. 3 i art. 4a ust. 1 Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, który to protokół jest załączony do TUE i TFUE, te państwa członkowskie powiadomiły o chęci uczestniczenia w przyjęciu i stosowaniu niniejszego rozporządzenia.
- (42) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu nr 22 w sprawie stanowiska Danii, który to protokół jest załączony do TUE i TFUE, Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszego rozporządzenia, nie jest nim związana ani go nie stosuje,

(1) Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13.

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

ROZDZIAŁ I

PRZEDMIOT I DEFINICJE

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejsze rozporządzenie ustanawia kryteria i mechanizmy ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej wniesionego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca (zwanego dalej „odpowiedzialnym państwem członkowskim”).

Artykuł 2

Definicje

Na użytek niniejszego rozporządzenia:

- a) „obywatel państwa trzeciego” oznacza każdą osobę, która nie jest obywatelem Unii w rozumieniu art. 20 ust. 1 TFUE i która nie jest obywatelem państwa uczestniczącego w stosowaniu niniejszego rozporządzenia na mocy porozumienia z Unią Europejską;
- b) „wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej” oznacza wniosek o udzielenie międzynarodowej ochrony zdefiniowany w art. 2 lit. h) dyrektywy 2011/95/UE;
- c) „wnioskodawca” oznacza obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, który złożył wniosek o udzielenie, ochrony międzynarodowej, w odniesieniu do którego nie została jeszcze podjęta prawomocna decyzja;
- d) „rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej” oznacza wszelkie przypadki rozpatrzenia wniosku lub wydania decyzji lub orzeczenia w sprawie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej przez właściwe organy zgodnie z dyrektywą .../.../UE (*) i dyrektywą 2011/95/UE, z wyjątkiem postępowań w sprawie ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego zgodnie z niniejszym rozporządzeniem;
- e) „wycofanie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej” oznacza działanie, w wyniku którego wnioskodawca kończy postępowanie rozpoczęte złożeniem przez niego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, zgodnie z dyrektywą .../.../UE (*), w sposób wyraźny lub dorozumiany;
- f) „beneficjent ochrony międzynarodowej” oznacza obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, któremu przyznano prawo do międzynarodowej ochrony zdefiniowanej w art. 2 lit. a) dyrektywy 2011/95/UE;
- g) „członkowie rodziny” oznaczają – o ile rodzina istniała już w kraju pochodzenia – następujących członków rodziny wnioskodawcy, którzy przebywają na terytorium państw członkowskich:
- małżonek wnioskodawcy lub jego partner stanu wolnego, z którym pozostaje on w stałym związku, w przypadku zgodnie z prawem lub praktyką zainteresowanego państwa członkowskiego związku niemażeńskie traktowane są w sposób porównywalny z małżeństwami na mocy przepisów tego państwa członkowskiego odnoszących się do obywateli państw trzecich,
 - małoletnie dzieci pochodzące ze związków, o których mowa w tiret pierwszym, lub małoletnie dzieci wnioskodawcy, pod warunkiem że nie pozostają w związku małżeńskim, oraz bez względu na to, czy urodziły się one w związku małżeńskim, czy poza nim, lub czy zostały przysposobione zgodnie z przepisami prawa krajowego,
 - jeżeli wnioskodawca jest małoletnim i nie pozostaje w związku małżeńskim – ojciec, matka lub inna dorosła osoba odpowiedzialna za wnioskodawcę z mocy prawa lub zgodnie z praktyką państwa członkowskiego, w którym ta dorosła osoba przebywa,
 - jeżeli beneficjent ochrony międzynarodowej jest małoletnim i nie pozostaje w związku małżeńskim – ojciec, matka lub inna dorosła osoba odpowiedzialna za niego z mocy prawa lub zgodnie z praktyką krajową państwa członkowskiego, w którym przebywa beneficjent ochrony międzynarodowej;
- h) „krewny” oznacza dorosłego wstępnego wnioskodawcy trzeciego stopnia w linii bocznej lub wstępnego wnioskodawcy drugiego stopnia w linii prostej, który przebywa na terytorium państw członkowskich, niezależnie od tego czy wnioskodawca urodził się w małżeństwie, czy poza małżeństwem lub został adoptowany, zgodnie z definicją w prawie krajowym;
- i) „małoletni” oznacza obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca w wieku poniżej 18 lat;
- j) „małoletni bez opieki” oznacza małoletniego, który przybywa na terytorium państw członkowskich bez opieki osoby dorosłej, odpowiedzialnej za niego z mocy prawa lub zgodnie z praktyką zainteresowanego państwa członkowskiego i dopóki nie zostanie faktycznie objęty opieką takiej osoby dorosłej; obejmuje to małoletnich, którzy zostali pozostawieni bez opieki po wjeździe na terytorium państw członkowskich;

(*) Dyrektywa, o której mowa w motywie 12.

- k) „przedstawiciel” oznacza osobę lub organizację wyznaczoną przez właściwe organy, mającą pomagać małoletniemu bez opieki i reprezentować go w postępowaniach przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu, w celu jak najlepszego zabezpieczenia interesów dziecka, jak również w razie potrzeby wykonywać czynności prawne w jego imieniu. Jeżeli na przedstawiciela została wyznaczona organizacja, wskazuje ona osobę odpowiedzialną za wypełnianie jej obowiązków wobec małoletniego, zgodnie z niniejszym rozporządzeniem;
- l) „dokument pobytu” oznacza każde zezwolenie wydane przez organy państwa członkowskiego zezwalające obywatelowi państwa trzeciego lub bezpaństwowcowi na pozostanie na jego terytorium, włącznie z dokumentami potwierdzającymi zezwolenie na pozostanie na jego terytorium na podstawie ustaleń dotyczących ochrony czasowej lub tak długo, jak długo istnieją okoliczności uniemożliwiające wykonanie decyzji o wydaleniu, z wyjątkiem wiz i zezwoleń na pobyt wydanych w okresie niezbędnym do ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego na mocy niniejszego rozporządzenia lub podczas rozpatrywania wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej lub wniosku o wydanie zezwolenia na pobyt;
- m) „wiza” oznacza zezwolenie lub decyzję państwa członkowskiego, wymagane do tranzytu lub wjazdu w celu zamierzonego pobytu w tym państwie członkowskim lub w wielu państwach członkowskich. Charakter wizy ustala się zgodnie z następującymi definicjami:
- „wiza długoterminowa” oznacza zezwolenie lub decyzję wydane przez jedno z państw członkowskich zgodnie z prawem krajowym lub prawem Unii, wymagane do wjazdu w celu zamierzonego pobytu w tym państwie członkowskim dłuższego niż trzy miesiące,
 - „wiza krótkoterminowa” oznacza zezwolenie lub decyzję państwa członkowskiego wydane do celów tranzytu przez terytorium jednego, kilku lub wszystkich państw członkowskich lub zamierzonego pobytu na tym terytorium nieprzekraczającego trzech miesięcy w dowolnym okresie sześciu miesięcy rozpoczynającym się w dniu pierwszego wjazdu na terytorium państwa członkowskiego,
 - „lotniskowa wiza tranzytowa” oznacza wizę uprawniającą do tranzytu przez międzynarodowe strefy tranzytowe jednego lub kilku portów lotniczych państw członkowskich;
- n) „ryzyko ucieczki” oznacza istnienie w indywidualnym przypadku przesłanek, opartych na obiektywnych, prawnie określonych kryteriach, wskazujących na to, że wnioskodawca lub obywatel państwa trzeciego lub bezpaństwowiec, który podlega procedurze przekazania, może zbiec.

ROZDZIAŁ II

ZASADY OGÓLNE I ZABEZPIECZENIA

Artykuł 3

Rozpatrywanie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej

1. Państwa członkowskie rozpatrują każdy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej złożony przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca który składa wniosek na terytorium jednego z nich, w tym na granicy lub w strefach tranzytowych. Wniosek jest rozpatrywany przez jedno państwo członkowskie, którym jest państwo, które kryteria wymienione w rozdziale III wskazują jako odpowiedzialne.

2. W przypadku gdy nie można wyznaczyć odpowiedzialnego państwa członkowskiego na podstawie kryteriów wymienionych w niniejszym rozporządzeniu, odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej jest pierwsze państwo członkowskie, w którym wniosek ten został złożony.

Jeżeli przekazanie wnioskodawcy do państwa członkowskiego pierwotnie wyznaczonego jako państwo odpowiedzialne jest niemożliwe, gdyż istnieją istotne powody ku temu, by przypuszczać, że w procedurze azylowej i w warunkach przyjmowania wnioskodawców w tym państwie członkowskim występują wady systemowe, powodujące pojawienie się ryzyka niehumanitarnego lub poniżającego traktowania w rozumieniu art. 4 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, państwo członkowskie dokonujące ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego dalej prowadzi ocenę kryteriów określonych w rozdziale III w celu stwierdzenia, czy inne państwo członkowskie może zostać wyznaczone jako odpowiedzialne.

Jeżeli na mocy niniejszego ustępu nie można przeprowadzić przekazania do żadnego z państw członkowskich wyznaczonych na podstawie kryteriów określonych w rozdziale III ani do pierwszego państwa członkowskiego, w którym złożono wniosek, odpowiedzialnym państwem członkowskim staje się państwo członkowskie prowadzące postępowanie w sprawie ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego.

3. Każde państwo członkowskie zachowuje prawo do wysłania wnioskodawcy do bezpiecznego państwa trzeciego, z zastrzeżeniem przepisów i zabezpieczeń ustanowionych w dyrektywie .../.../UE (*).

Artykuł 4

Prawo do informacji

1. Niezwłocznie po złożeniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej w rozumieniu art. 20 ust. 2 w państwie członkowskim, jego właściwe organy informują wnioskodawcę o stosowaniu niniejszego rozporządzenia, a w szczególności o:

- a) celach niniejszego rozporządzenia oraz konsekwencjach złożenia kolejnego wniosku w innym państwie członkowskim, a także o konsekwencjach przeniesienia się z jednego państwa członkowskiego do innego, w trakcie ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego na mocy niniejszego rozporządzenia oraz rozpatrywania wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej;

(*) Dyrektywa, o której mowa w motywie 12.

- b) kryteriach ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego oraz hierarchii tych kryteriów na różnych etapach postępowania i czasie ich trwania oraz o fakcie, że złożenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej w jednym państwie członkowskim może skutkować tym, iż państwo to stanie się odpowiedzialnym państwem członkowskim na mocy niniejszego rozporządzenia, nawet jeśli taka odpowiedzialność nie wynika z tych kryteriów;
- c) indywidualnej rozmowie na mocy art. 5 oraz możliwości przedstawienia informacji o przebywaniu w państwach członkowskich członków rodziny, krewnych lub innych osób należących do rodziny, w tym o możliwym sposobie przedstawienia przez wnioskodawcę takich informacji.
- d) możliwości zaskarżenia decyzji o przekazaniu oraz, w stosownych przypadkach, możliwości wnioskowania o zawieszenie przekazania;
- e) fakcie, że właściwe organy państw członkowskich mogą wymieniać dane na jej temat, wyłącznie w celu wypełnienia zobowiązań wynikających z niniejszego rozporządzenia;
- f) prawie dostępu do danych jej dotyczących oraz prawie do żądania poprawienia takich danych, jeśli są nieprawidłowe lub ich usunięcia, w przypadku gdy były przetwarzane niezgodnie z prawem, oraz o procedurach wykonywania tych praw, w tym danych kontaktowych organów, o których mowa w art. 35, i krajowych organów ochrony danych rozpatrujących skargi dotyczące ochrony danych osobowych.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, udzielane są na piśmie w języku zrozumiałym dla wnioskodawcy lub co do którego można zasadnie przypuszczać, że jest dla niego zrozumiały. Państwa członkowskie wykorzystują do tego celu wspólną ulotkę przygotowaną na podstawie ust. 3.

W przypadkach gdy jest to potrzebne dla właściwego zrozumienia informacji przez wnioskodawcę, informacje są udzielane także ustnie, na przykład w związku z indywidualną rozmową, o której mowa w art. 5.

3. Komisja przyjmuje w drodze aktów wykonawczych wspólną ulotkę – oraz specjalną ulotkę dla małoletnich bez opieki – zawierające co najmniej informacje, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu. Wspólna ulotka zawiera także informacje dotyczące stosowania rozporządzenia (UE) nr .../... (*), a w szczególności celu, w jakim dane wnioskodawcy mogą być przetwarzane w systemie Eurodac. Wspólna ulotka przygotowywana jest w taki sposób, by państwa członkowskie mogły ją uzupełniać dodatkowymi, tylko im właściwymi informacjami. Te akty wykonawcze przyjmowane są zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 44 ust. 2 niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 5

Indywidualna rozmowa

1. Aby ułatwić ustalenie odpowiedzialnego państwa członkowskiego, państwo członkowskie dokonujące takiego ustalenia

(*) Rozporządzenie, o którym mowa w motywie 29 [rozporządzenie eurodac].

przeprowadza indywidualną rozmowę z wnioskodawcą. Rozmowa ma pozwolić również na właściwe zrozumienie przez wnioskodawcę informacji przekazanych mu na mocy art. 4.

2. Można odstąpić od przeprowadzania indywidualnej rozmowy, jeśli:

a) wnioskodawca zbiegł; lub

b) wnioskodawca, po otrzymaniu informacji, o których mowa w art. 4, przedstawił już w inny sposób informacje mające znaczenie dla ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego. Państwo członkowskie, które odstępuje od przeprowadzenia rozmowy, daje wnioskodawcy możliwość przedstawienia wszystkich dodatkowych informacji mających znaczenie dla prawidłowego ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego przed podjęciem decyzji o przekazaniu wnioskodawcy do odpowiedzialnego państwa członkowskiego na mocy art. 26 ust. 1.

3. Indywidualna rozmowa przeprowadzana jest w odpowiednim czasie, a w każdym razie przed podjęciem jakiegokolwiek decyzji o przekazaniu wnioskodawcy do odpowiedzialnego państwa członkowskiego na mocy art. 26 ust. 1.

4. Indywidualna rozmowa przeprowadzana jest w języku zrozumiałym dla wnioskodawcy lub co do którego można zasadnie przypuszczać, że jest dla niego zrozumiały i w którym jest on w stanie się porozumiewać. W razie potrzeby państwa członkowskie korzystają z tłumacza, który jest w stanie zapewnić właściwą komunikację między wnioskodawcą a osobą przeprowadzającą indywidualną rozmowę.

5. Indywidualna rozmowa przeprowadzana jest w warunkach zapewniających odpowiednią poufność. Rozmowa jest przeprowadzana przez osobę, która zgodnie z prawem krajowym ma odpowiednie kwalifikacje.

6. Państwo członkowskie przeprowadzające indywidualną rozmowę sporządza jej pisemne podsumowanie zawierające co najmniej najważniejsze informacje przekazane przez wnioskodawcę podczas rozmowy. Podsumowanie może mieć formę protokołu lub może zostać przygotowane na standardowym formularzu. Państwo członkowskie dba o to, by wnioskodawca lub doradca prawny, lub inny doradca, który reprezentuje wnioskodawcę, miał na czas dostęp do tego podsumowania.

Artykuł 6

Gwarancje dla małoletnich

1. W ramach wszelkich postępowania przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu jednym z priorytetów jest dla państw członkowskich jak najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka.

2. Państwa członkowskie zapewniają, by w ramach wszelkich postępowań przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu małoletni bez opieki był reprezentowany lub wspomagany przez przedstawiciela. Przedstawiciel powinien mieć kwalifikacje i wiedzę fachową pozwalające na jak najlepsze uwzględnienie interesów dziecka w ramach postępowań przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu. Przedstawiciel taki musi mieć dostęp do treści stosownych dokumentów w aktach wnioskodawcy, w tym do specjalnej ulotki dla małoletnich bez opieki.

Niniejszy ustęp pozostaje bez uszczerbku dla stosownych przepisów art. 25 dyrektywy .../.../UE (*).

3. Przy ocenie, co najlepiej służy zabezpieczeniu interesów dziecka, państwa członkowskie ściśle współpracują za sobą, a w szczególności należyce uwzględniają następujące czynniki:

- a) możliwości ponownego połączenia rodziny;
- b) dobrostan i rozwój społeczny małoletniego;
- c) aspekty związane z bezpieczeństwem i ochroną, w szczególności jeżeli zachodzi ryzyko, że dziecko jest ofiarą handlu ludźmi;
- d) opinię małoletniego, stosownie do jego wieku i dojrzałości.

4. Do celów stosowania art. 8 państwo członkowskie, w którym małoletni bez opieki złożył wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej, najszybciej jak to możliwe podejmuje stosowne działania w celu zidentyfikowania członków rodziny, rodzeństwa lub krewnych małoletniego bez opieki na terytorium państw członkowskich, dbając przy tym o jak najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka.

W tym celu to państwo członkowskie może wystąpić o pomoc do organizacji międzynarodowych lub innych odpowiednich organizacji oraz może ułatwić małoletniemu dostęp do usług ustalania miejsca pobytu przez takie organizacje.

Personel odpowiednich organów, o których mowa w art. 35, zajmujący się wnioskami dotyczącymi małoletnich bez opieki jest odpowiednio przeszkolony w zakresie potrzeb małoletnich i stale uczestniczy w szkoleniach z tej dziedziny.

5. Aby ułatwić podejmowanie stosownych działań zgodnie z ust. 4 niniejszego artykułu w celu zidentyfikowania członków rodziny, rodzeństwa lub krewnych małoletniego bez opieki przebywających na terytorium innego państwa członkowskiego, Komisja przyjmuje akty wykonawcze, w tym standardowy formularz do wymiany odpowiednich informacji między państwami członkowskimi. Te akty wykonawcze przyjmowane są zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 44 ust. 2.

ROZDZIAŁ III

KRYTERIA USTALANIA ODPOWIEDZIALNEGO PAŃSTWA CZŁONKOWSKIEGO

Artykuł 7

Hierarchia kryteriów

1. Kryteria ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego stosuje się w kolejności, w jakiej są one wymienione w niniejszym rozdziale.

2. Państwo członkowskie odpowiedzialne zgodnie z kryteriami określonymi w niniejszym rozdziale ustalane jest na podstawie stanu istniejącego w chwili, w której wnioskodawca po raz pierwszy złożył wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w państwie członkowskim.

3. Z myślą o stosowaniu kryteriów, o których mowa w art. 8, 10 i 16 państwa członkowskie biorą pod uwagę wszelkie dostępne dowody dotyczące przebywania na terytorium państwa członkowskiego członków rodziny, krewnych lub innych osób należących do rodziny wnioskodawcy, pod warunkiem że takie dowody zostaną przedstawione przed zaakceptowaniem przez inne państwo członkowskie wniosku o przejęcie lub wtórne przejęcie zainteresowanej osoby na mocy, odpowiednio, art. 22 i 25 i że poprzednie wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej złożone przez wnioskodawcę nie stały się jeszcze przedmiotem pierwszej decyzji co do istoty wniosku.

Artykuł 8

Małoletni

1. W przypadku gdy wnioskodawca jest małoletnim bez opieki, odpowiedzialnym państwem członkowskim jest to państwo, w którym legalnie przebywa członek rodziny lub rodzeństwo małoletniego bez opieki, pod warunkiem że najlepiej zabezpiecza to interesy małoletniego. Jeżeli wnioskodawca jest małoletnim pozostającym w związku małżeńskim, a jego małżonek nie przebywa legalnie na terytorium państw członkowskich, odpowiedzialnym państwem członkowskim jest państwo członkowskie, w którym legalnie przebywa ojciec, matka lub inna osoba dorosła odpowiadająca za małoletniego – z mocy prawa lub zgodnie z praktyką tego państwa członkowskiego – lub rodzeństwo wnioskodawcy.

2. W przypadku gdy wnioskodawca jest małoletnim bez opieki, który posiada krewnego legalnie przebywającego w innym państwie członkowskim – i gdy po indywidualnym zbadaniu sytuacji ustalono, że krewny ten może się nim opiekować – to państwo członkowskie łączy małoletniego z jego krewnym i jest odpowiedzialnym państwem członkowskim, o ile najlepiej zabezpiecza to interesy małoletniego.

3. W przypadku gdy członkowie rodziny, rodzeństwo lub krewni, o których mowa w ust. 1 i 2, przebywają w więcej niż jednym państwie członkowskim, decyzja o ustaleniu odpowiedzialnego państwa członkowskiego podejmowana jest tak, by najlepiej zabezpieczyć interesy małoletniego bez opieki.

(*) Dyrektywa, o której mowa w motywie 12.

4. W przypadku braku członka rodziny, rodzeństwa lub krewnego, o których mowa w ust. 1 i 2, odpowiedzialnym państwem członkowskim jest to państwo, w którym małoletni bez opieki złożył wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, o ile najlepiej zabezpiecza to interesy małoletniego.

5. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 45 dotyczących: identyfikowania członków rodziny, rodzeństwa lub krewnych małoletniego bez opieki; kryteriów służących ustaleniu, czy istnieją udowodnione więzy rodzinne; kryteriów oceny zdolności krewnego do zaopiekowania się małoletnim bez opieki, w tym w przypadku gdy członkowie rodziny, rodzeństwo lub krewni małoletniego bez opieki przebywają w więcej niż jednym państwie członkowskim. Wykonując uprawnienia w zakresie przyjmowania aktów delegowanych, Komisja – zgodnie z art. 6 ust. 3 – nie wykracza poza to, co najlepiej służy zabezpieczeniu interesów dziecka.

6. Komisja w drodze aktów wykonawczych określa jednolite warunki konsultacji i wymiany informacji między państwami członkowskimi. Te akty wykonawcze są przyjmowane zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 44 ust. 2.

Artykuł 9

Członkowie rodziny będący beneficjentami ochrony międzynarodowej

W przypadku gdy wnioskodawca ma członka rodziny – bez względu na to, czy rodzina została założona jeszcze w kraju pochodzenia – któremu zezwolono na pobyt jako beneficjentowi ochrony międzynarodowej w państwie członkowskim, to państwo członkowskie jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, pod warunkiem że zainteresowane osoby wyrażą taką wolę na piśmie.

Artykuł 10

Członkowie rodziny, którzy złożyli wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej

Jeżeli wnioskodawca ma w państwie członkowskim członka rodziny w, którego wniosek nie stał się jeszcze przedmiotem pierwszej decyzji co do istoty w tym państwie członkowskim, to państwo członkowskie jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, pod warunkiem że zainteresowane osoby wyrażą taką wolę na piśmie.

Artykuł 11

Postępowanie dotyczące rodziny

W przypadku gdy wielu członków rodziny lub małoletnie rodzeństwo niepozostające w związku małżeńskim przedkłada wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej w tym samym państwie członkowskim równocześnie lub w wystarczająco krótkim odstępie czasu, by postępowania w sprawie ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego mogły zostać przeprowadzone łącznie, oraz w przypadku gdy zastosowanie

kryteriów określonych w niniejszym rozporządzeniu prowadziłyby do ich rozdzielenia, odpowiedzialne państwo członkowskie ustala się na podstawie następujących przepisów:

- a) odpowiedzialność za rozpatrzenie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej wszystkich członków rodziny lub małoletniego rodzeństwa niepozostającego w związku małżeńskim spoczywa na państwie członkowskim, które kryteria wskazują jako odpowiedzialne za przejście największej liczby tych osób;
- b) jeżeli to nie wystarczy, odpowiedzialność spoczywa na państwie członkowskim, które kryteria wskazują jako odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku najstarszego z nich.

Artykuł 12

Wydanie dokumentów pobytu lub wiz

1. W przypadku gdy wnioskodawca jest w posiadaniu ważnego dokumentu pobytu, państwo członkowskie, które wydało ten dokument, jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

2. W przypadku gdy wnioskodawca jest w posiadaniu ważnej wize, państwo członkowskie, które wydało tę wizę, jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, chyba że wiza została wydana w imieniu innego państwa członkowskiego na mocy ustaleń dotyczących reprezentowania, przewidzianych w art. 8 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 810/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Wizowy⁽¹⁾. W takim przypadku to reprezentowane państwo członkowskie jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

3. W przypadku gdy wnioskodawca jest w posiadaniu więcej niż jednego ważnego dokumentu pobytu lub wize wydanej przez różne państwa członkowskie, odpowiedzialność za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej przyjmowana jest przez państwa członkowskie w następującej kolejności:

- a) państwo członkowskie, które wydało dokument pobytu przynajmniej prawo do najdłuższego okresu pobytu lub, w przypadku gdy okresy ważności są identyczne, państwo członkowskie, które wydało dokument o pobytu o najpóźniejszej dacie wygaśnięcia;
- b) państwo członkowskie, które wydało wizę o najpóźniejszej dacie wygaśnięcia, w przypadku gdy poszczególne wize są tego samego typu;
- c) w przypadku gdy wize są różnego rodzaju, państwo członkowskie, które wydało wizę o najdłuższym okresie ważności lub, w przypadku gdy okresy ważności są identyczne, państwo członkowskie, które wydało wizę o najpóźniejszej dacie wygaśnięcia.

⁽¹⁾ Dz.U. L 243 z 15.9.2009, s. 1.

4. W przypadku gdy wnioskodawca posiada wyłącznie jeden lub większą liczbę dokumentów pobytu, które wygasły mniej niż dwa lata wcześniej, lub jedną lub większą liczbę wiz, które wygasły mniej niż sześć miesięcy wcześniej oraz które faktycznie umożliwiły mu wjazd na terytorium państwa członkowskiego, ust. 1, 2 i 3 stosuje się do czasu opuszczenia przez wnioskodawcę terytorium państw członkowskich.

W przypadku gdy wnioskodawca jest w posiadaniu jednego lub większej ilości dokumentów pobytu, które wygasły więcej niż dwa lata wcześniej lub jednej lub większej ilości wiz, które wygasły więcej niż sześć miesięcy wcześniej i które faktycznie umożliwiły mu wjazd na terytorium państwa członkowskiego i wnioskodawca nie opuścił terytorium państw członkowskich, państwo członkowskie, w którym wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej został złożony, jest odpowiedzialne za jego rozpatrzenie.

5. Fakt, że dokument pobytu lub wiza zostały wydane na podstawie fałszywej lub przybranej tożsamości lub wskutek przedłożenia przerobionych, podrobionych lub nieważnych dokumentów, nie stanowi przeszkody dla powierzenia odpowiedzialności państwu członkowskiemu, które wydało ten dokument lub wizę. Państwo członkowskie wydające dokument pobytu lub wizę nie jest jednakże odpowiedzialne, jeżeli jest w stanie wykazać, że fałszerstwo zostało popełnione po wydaniu tego dokumentu lub wizej.

Artykuł 13

Wjazd lub pobyt

1. W przypadku gdy ustalono, na podstawie dowodów lub poszlak opisanych w dwóch wykazach wymienionych w art. 22 ust. 3 niniejszego rozporządzenia, włącznie z danymi, o których mowa w rozporządzeniu (UE) nr .../... (*), że wnioskodawca przekroczył nielegalnie granicę lądową, morską lub powietrzną państwa członkowskiego, przybывая z państwa trzeciego, państwo członkowskie, do którego w ten sposób wjechał, jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej. Odpowiedzialność ta wygasa z upływem dwunastu miesięcy od dnia, kiedy nastąpiło nielegalne przekroczenie granicy.

2. Jeżeli państwo członkowskie nie może lub nie może dłużej ponosić odpowiedzialności zgodnie z ust. 1 niniejszego

artykułu oraz w przypadku gdy ustalono, na podstawie dowodów lub poszlak opisanych w dwóch wykazach wymienionych w art. 22 ust. 3, że wnioskodawca, który wjechał na terytorium państw członkowskich nielegalnie, lub którego okoliczności wjazdu nie można ustalić, mieszkał w państwie członkowskim nieprzerwanie przez okres co najmniej pięciu miesięcy przed złożeniem wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, to państwo członkowskie jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

Jeżeli wnioskodawca mieszkał przez okresy co najmniej pięciu miesięcy w wielu państwach członkowskich, za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej odpowiedzialne jest państwo członkowskie, w którym mieszkał przez ostatni taki okres.

Artykuł 14

Wjazd bezwizowy

1. Jeżeli obywatel państwa trzeciego lub bezpaństwowiec wjeżdża na terytorium państwa członkowskiego, w którym jest zwolniony z obowiązku posiadania wizej, to państwo członkowskie jest odpowiedzialne za rozpatrzenie jego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

2. Zasady określonej w ust. 1 nie stosuje się, jeżeli obywatel państwa trzeciego lub bezpaństwowiec składa wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w innym państwie członkowskim, w którym także jest zwolniony z obowiązku posiadania wizej w celu wjazdu na terytorium tego państwa. W takim przypadku to inne państwo członkowskie jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

Artykuł 15

Wniosek złożony w strefie tranzytu międzynarodowego lotniska

W przypadku gdy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej został złożony przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca w strefie tranzytu międzynarodowego lotniska państwa członkowskiego, to państwo członkowskie jest odpowiedzialne za rozpatrzenie tego wniosku.

ROZDZIAŁ IV

OSOBY ZALEŻNE ORAZ KLAUZULE DYSKRECYJONALNE

Artykuł 16

Osoby zależne

1. W przypadku gdy wnioskodawca jest uzależniony – z powodu ciąży lub opieki nad niemowlęciem, poważnej choroby, poważnego upośledzenia lub podeszłego wieku – od pomocy swojego dziecka, rodzeństwa lub rodzica legalnie zamieszkującego w jednym z państw członkowskich lub jeżeli dziecko, rodzeństwo lub rodzic wnioskodawcy legalnie zamieszkujący w jednym z państw członkowskich są uzależnieni od pomocy wnioskodawcy, państwa członkowskie w normalnej sytuacji nie rozłączają wnioskodawcy z tym dzieckiem, rodzeństwem lub rodzicem lub łączą je ze sobą, pod warunkiem że więzy rodzinne istniały w kraju pochodzenia, że dziecko,

rodzeństwo lub rodzic są w stanie zaopiekować się tą osobą zależną i że osoby te wyrażą taką wolę na piśmie.

2. W przypadku gdy dziecko, rodzeństwo lub rodzic, o których mowa w ust. 1, legalnie zamieszkują w państwie członkowskim innym niż to, w którym przebywa wnioskodawca, odpowiedzialnym państwem członkowskim jest państwo, w którym legalnie zamieszkuje dziecko, rodzeństwo lub rodzic, chyba że stan zdrowia wnioskodawcy nie pozwoli jej przez dłuższy czas na podróż do tego państwa członkowskiego. W takim przypadku odpowiedzialnym państwem członkowskim jest państwo, w którym przebywa wnioskodawca. To państwo członkowskie nie ma obowiązku sprowadzenia dziecka, rodzeństwa lub rodzica na swoje terytorium.

(*) Rozporządzenie, o którym mowa w motywie 29 [rozporządzenie eurodac].

3. Komisja jest upoważniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 45 dotyczących elementów, które należy uwzględnić przy ocenie stosunku zależności, kryteriów służących ustaleniu, czy istnieją udowodnione więzy rodzinne, kryteriów oceny zdolności zainteresowanej osoby do zaopiekowania się osobą zależną oraz elementów, które należy uwzględnić przy ocenie długotrwałej niezdolności do podróży.

4. Komisja w drodze aktów wykonawczych określa jednolite warunki konsultacji i wymiany informacji między państwami członkowskimi. Te akty wykonawcze są przyjmowane zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 44 ust. 2.

Artykuł 17

Klauzule dyskrecjonalne

1. Na zasadzie odstępstwa od art. 3 ust. 1 każde państwo członkowskie może, zdecydować o rozpatrzeniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej wniesionego w tym państwie przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, nawet jeżeli za takie rozpatrzenie nie jest odpowiedzialne na podstawie kryteriów ustanowionych w niniejszym rozporządzeniu.

Państwo członkowskie, które zdecydowało się rozpatrzyć wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej na mocy niniejszego ustępu, staje się odpowiedzialnym państwem członkowskim oraz przyjmuje zobowiązania związane z tą odpowiedzialnością. W odpowiednich przypadkach powiadamia ono, korzystając z sieci łączności elektronicznej Dublinet ustanowionej na mocy art. 18 rozporządzenia (WE) nr 1560/2003, uprzednio odpowiedzialne państwo członkowskie, państwo członkowskie przeprowadzające postępowanie w sprawie ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego lub państwo członkowskie, do którego został złożony wniosek o przejście lub wtórne przejście wnioskodawcy.

Państwo członkowskie, które staje się odpowiedzialne zgodnie z niniejszym ustępem, niezwłocznie zaznacza ten fakt

w systemie Eurodac zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr .../... (*), dodając datę wydania decyzji o rozpatrzeniu wniosku.

2. Państwo członkowskie, w którym złożono wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej i które prowadzi postępowanie w sprawie ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego lub odpowiedzialne państwo członkowskie, może w dowolnym momencie, zanim zostanie podjęta pierwsza decyzja co do istoty, zwrócić się do innego państwa członkowskiego o przejście wnioskodawcy, by połączyć wszelkie osoby należące do rodziny ze względów humanitarnych opartych w szczególności na względach rodzinnych lub kulturowych, nawet jeśli to inne państwo członkowskie nie jest odpowiedzialne zgodnie z kryteriami ustanowionymi w art. 8-11 oraz w art. 16. Osoby zainteresowane muszą wyrazić zgodę na piśmie.

Do wniosku o przejście dołączane są wszystkie materiały będące w posiadaniu wnioskującego państwa członkowskiego, by umożliwić państwu członkowskiemu, do którego kierowany jest wniosek, ocenę sytuacji.

Państwo członkowskie, do którego skierowano wniosek, przeprowadza wszelkie niezbędne czynności sprawdzające w celu zbadania podanych przyczyn humanitarnych i odpowiada wnioskującemu państwu członkowskiemu w terminie dwóch miesięcy od otrzymania wniosku, z wykorzystaniem sieci łączności elektronicznej Dublinet ustanowionej na mocy art. 18 rozporządzenia (WE) nr 1560/2003. W odpowiedzi powiadamiającej o odrzuceniu wniosku podaje się przesłanki, na których odrzucenie zostało oparte.

W przypadku gdy państwo członkowskie, do którego skierowano wniosek akceptuje ten wniosek, odpowiedzialność za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej zostaje przeniesiona na to państwo.

ROZDZIAŁ V

OBOWIĄZKI ODPOWIEDZIALNEGO PAŃSTWA CZŁONKOWSKIEGO

Artykuł 18

Obowiązki odpowiedzialnego państwa członkowskiego

1. Odpowiedzialne państwo członkowskie na podstawie niniejszego rozporządzenia jest zobowiązane do:

- przejęcia, na warunkach ustanowionych w art. 21, 22 i 29, wnioskodawcy, który złożył wniosek o w innym państwie członkowskim;
- wtórnego przejścia, na warunkach ustanowionych w art. 23, 24, 25 i 29, wnioskodawcy, którego wniosek jest rozpatrywany i który złożył wniosek w innym państwie członkowskim lub który przebywa na terytorium innego państwa członkowskiego bez dokumentu pobytu;
- wtórnego przejścia, na warunkach ustanowionych w art. 23, 24, 25 i 29, obywatela państwa trzeciego lub

bezpaństwowca, który wycofał wniosek o w trakcie jego rozpatrywania i który złożył wniosek w innym państwie członkowskim lub który przebywa na terytorium innego państwa członkowskiego bez dokumentu pobytu;

- wtórnego przejścia, na warunkach ustanowionych w art. 23, 24, 25 i 29, obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, którego wniosek został odrzucony, i który złożył wniosek w innym państwie członkowskim lub który przebywa na terytorium innego państwa członkowskiego bez dokumentu pobytu.

2. W przypadkach objętych ust. 1 lit. a) i b) odpowiedzialne państwo członkowskie rozpatruje wniosek lub kończy rozpatrywanie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego przez wnioskodawcę.

(* Rozporządzenie, o którym mowa w motywie 29 [rozporządzenie eurodac].

W przypadkach objętych ust. 1 lit. c), gdy odpowiedzialne państwo członkowskie przestało rozpatrywać wniosek w związku z wycofaniem go przez wnioskodawcę, zanim zapadła w pierwszej instancji decyzja co do istoty, to państwo członkowskie zapewnia by wnioskodawca mógł wystąpić o ukończenie rozpatrywania jego wniosku lub złożyć nowy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, który nie byłby traktowany jako kolejny wniosek przewidziany w dyrektywie .../.../UE (*). W takich przypadkach państwa członkowskie zapewniają ukończenie rozpatrywania wniosku.

W przypadkach objętych zakresem ust. 1 lit. d), jeżeli wniosek został odrzucony jedynie w pierwszej instancji, odpowiedzialne państwo członkowskie zapewnia, by zainteresowana osoba mogła skorzystać lub skorzystała z dostępu do skutecznego środka zaskarżenia zgodnie z art. 46 dyrektywy .../.../UE (*).

Artykuł 19

Wygaśnięcie odpowiedzialności

1. W przypadku gdy państwo członkowskie wydaje wnioskodawcy dokument pobytu, obowiązki określone w art. 18 ust. 1 przechodzą na to państwo członkowskie.
2. Obowiązki określone w art. 18 ust. 1 wygasają, w przypadku gdy odpowiedzialne państwo członkowskie jest w stanie

wykazać, kiedy otrzyma wniosek o przejęcie lub wtórne przejęcie wnioskodawcy lub innej osoby, o której mowa w art. 18 ust. 1 lit. c) lub d), że zainteresowana osoba opuściła terytorium państw członkowskich na okres co najmniej trzech miesięcy, chyba że jest ona w posiadaniu ważnego dokumentu pobytu wydanego przez odpowiedzialne państwo członkowskie.

Wniosek złożony po okresie nieobecności, o którym mowa w akapicie pierwszym, uznawany jest za nowy wniosek, stanowiący podstawę wszczęcia nowego postępowania w sprawie ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego.

3. Obowiązki określone w art. 18 ust. 1 lit. c) i d) wygasają w przypadku gdy odpowiedzialne państwo członkowskie jest w stanie wykazać, kiedy otrzyma wniosek o wtórne przejęcie wnioskodawcy lub innej osoby, o której mowa w art. 18 ust. 1 lit. c) lub d), że, zainteresowana osoba opuściła terytorium państw członkowskich zgodnie z decyzją o odesłaniu lub decyzją o wydaleniu wydaną w następstwie wycofania lub odrzucenia wniosku.

Wniosek złożony po faktycznym wydaleniu uznawany jest za nowy wniosek, stanowiący podstawę wszczęcia nowego postępowania w sprawie ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego.

ROZDZIAŁ VI

POSTĘPOWANIA W SPRAWIE PRZEJĘCIA I WTÓRNEGO PRZEJĘCIA

SEKCJA I

Wszczęcie postępowania

Artykuł 20

Wszczęcie postępowania

1. Postępowanie w sprawie ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego wszczyna się, gdy tylko wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej zostanie po raz pierwszy złożony w państwie członkowskim.

2. Wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej uważa się za złożony, jeśli formularz przedłożony przez wnioskodawcę o lub sprawozdanie przygotowane przez organy dotarły do właściwych organów zainteresowanego państwa członkowskiego. W przypadku gdy wniosek nie został złożony na piśmie, okres między deklaracją zamiaru a przygotowaniem sprawozdania powinien być możliwie jak najkrótszy.

3. Do celów niniejszego rozporządzenia status małoletniego towarzyszącego wnioskodawcy i odpowiadającego definicji członka rodziny, jest rozpatrywany nieodłącznie od statusu tego członka jego rodziny przez państwo członkowskie odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej temu członkowi rodziny, nawet jeżeli małoletni sam nie jest wnioskodawcą, o ile najlepiej zabezpiecza to jego interesy. W identyczny sposób traktowane są dzieci

urodzone po przyjeździe wnioskodawcy na terytorium państw członkowskich, bez potrzeby wszczęcia nowego postępowania w celu ich przejęcia.

4. W przypadku gdy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej zostaje złożony do właściwych organów państwa członkowskiego przez wnioskodawcę, który znajduje się na terytorium innego państwa członkowskiego, ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego dokonuje państwo członkowskie, na którego terytorium przebywa wnioskodawca. To państwo członkowskie jest bezzwłocznie powiadamiane przez państwo członkowskie, które otrzymało wniosek, a następnie, do celów niniejszego rozporządzenia, jest uznawane za państwo członkowskie, w którym został złożony wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej.

Wnioskodawca jest powiadamiany na piśmie o takiej zmianie państwa członkowskiego dokonującego ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego oraz o dacie, kiedy to nastąpiło.

5. Wnioskodawca, który przebywa w innym państwie członkowskim bez dokumentu pobytu lub który tam składa wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej po wycofaniu swojego pierwszego wniosku złożonego w innym państwie członkowskim w trakcie postępowania w sprawie ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego, zostaje wtórnie przejęty, na warunkach ustanowionych w art. 23, 24, 25 i 29, przez państwo członkowskie, w którym ten wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej został najpierw złożony, w celu zakończenia postępowania w sprawie ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego.

(*) Dyrektywa, o której mowa w motywie 12.

Obowiązek ten wygasa, w przypadku gdy państwo członkowskie, do którego zwrócono się o dokończenie postępowania w sprawie ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego, jest w stanie dowieść, że wnioskodawca opuścił w międzyczasie terytorium państw członkowskich na okres dłuższy niż trzy miesiące lub uzyskała dokument pobytu od innego państwa członkowskiego.

Wniosek złożony po okresie nieobecności, o którym mowa w akapicie drugim, uznawany jest za nowy wniosek, stanowiący podstawę wszczęcia nowego postępowania w sprawie ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego.

SEKCJA II

Postępowanie w sprawie przejęcia

Artykuł 21

Złożenie wniosku o przejęcie

1. W przypadku gdy państwo członkowskie, w którym został złożony wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, uznaje, że inne państwo członkowskie jest odpowiedzialne za rozpatrywanie wniosku, może, tak szybko jak to możliwe, i w każdym przypadku w ciągu trzech miesięcy od daty złożenia wniosku w rozumieniu art. 20 ust. 2 zwrócić się do innego państwa członkowskiego o przejęcie wnioskodawcy.

Niezależnie od akapitu pierwszego, w przypadku uzyskania trafienia w systemie Eurodac odnoszącego się do danych zarejestrowanych zgodnie z art. 14 rozporządzenia (UE) nr .../... (*), wniosek jest przesyłany w ciągu dwóch miesięcy od uzyskania tego trafienia na mocy art. 15 ust. 2 tego rozporządzenia.

W przypadku gdy wniosek o przejęcie wnioskodawcy nie został wniesiony w terminach określonych w akapitach pierwszym i drugim, odpowiedzialność za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej spoczywa na państwie członkowskim, w którym taki wniosek został złożony.

2. Wnioskujące państwo członkowskie może poprosić o pilną odpowiedź w przypadkach, gdy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej został złożony po tym jak odmówiono zezwolenia na wjazd lub pozostanie, po aresztowaniu za nielegalny pobyt lub po doręczeniu lub wykonaniu decyzji o wydaleniu.

We wniosku podawane są powody uzasadniające pilną odpowiedź oraz okres, w którym oczekuje się odpowiedzi. Okres ten wynosi przynajmniej jeden tydzień.

3. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2 wniosek o przejęcie przez inne państwo członkowskie składany jest przy wykorzystaniu standardowego formularza oraz zawiera dowody lub poszlaki opisane w dwóch wykazach, wymienionych w art. 22 ust. 3 lub odpowiednie fragmenty oświadczenia złożonego

przez wnioskodawcę, umożliwiające organom państwa członkowskiego, do którego kierowany jest wniosek, sprawdzenie, czy jest ono odpowiedzialne na podstawie kryteriów ustanowionych w niniejszym rozporządzeniu.

Komisja w drodze aktów wykonawczych określa jednolite warunki przygotowywania i składania wniosków o przejęcie. Te akty wykonawcze przyjmowane są zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 44 ust. 2.

Artykuł 22

Odpowiedź na wniosek o przejęcie

1. Państwo członkowskie, do którego został skierowany wniosek, przeprowadza niezbędne czynności sprawdzające i podejmuje decyzję w sprawie wniosku o przejęcie osoby ubiegającej się o azyl w terminie dwóch miesięcy od dnia otrzymania tego wniosku.

2. W postępowaniu w sprawie ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego wykorzystuje się materiały dowodowe oraz poszlaki.

3. Komisja w drodze aktów wykonawczych ustanawia i okresowo zmienia dwa wykazy określające odpowiednie środki dowodowe i poszlaki zgodnie z kryteriami określonymi w lit. a) i b) niniejszego ustępu. Te akty wykonawcze przyjmowane są zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 44 ust. 2.

a) Dowód:

- (i) odnosi się to do dowodów formalnych, które określają odpowiedzialność na mocy niniejszego rozporządzenia, o ile nie zostały one obalone przez dowód przeciwny;
- (ii) państwa członkowskie dostarczają komitetowi przewidzianemu w art. 44 wzory różnych rodzajów dokumentów administracyjnych, zgodnie z typologią ustaloną w wykazie dowodów formalnych;

b) poszlaki:

- (i) odnosi się to do przesłanek, które, chociaż możliwe do obalenia, mogą okazać się wystarczające w niektórych przypadkach, zgodnie z przypisywaną im wartością dowodową;
- (ii) ich wartość dowodową w odniesieniu do odpowiedzialności za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej ustala się odrębnie w każdym przypadku.

4. Wymagania dowodowe nie powinny wykraczać poza to, co jest niezbędne dla właściwego stosowania niniejszego rozporządzenia.

(*) Rozporządzenie, o którym mowa w motywie 29 [rozporządzenie eurodac].

5. Jeżeli nie dostarczono dowodu formalnego, państwo członkowskie, do którego skierowano wniosek, uznaje swoją odpowiedzialność, jeżeli poszlaki są spójne, nadające się do zweryfikowania i wystarczająco szczegółowe dla ustalenia odpowiedzialności.

6. W przypadku gdy wnioskujące państwo członkowskie poprosiło o rozpatrzenie sprawy w trybie pilnym, zgodnie z przepisami art. 21 ust. 2, państwo członkowskie, do którego skierowano wniosek, dokłada wszelkich starań, by nie przekroczyć wnioskowanego terminu. W wyjątkowych przypadkach, jeżeli można wykazać, że rozpatrywanie wniosku o przejęcie osoby ubiegającej się o azyl jest szczególnie skomplikowane, państwo członkowskie, do którego skierowano wniosek, może udzielić odpowiedzi po upływie wnioskowanego terminu, jednakże w każdym przypadku w ciągu jednego miesiąca. W takich sytuacjach państwo członkowskie, do którego skierowano wniosek, musi powiadomić o swojej decyzji o odroczeniu udzielenia odpowiedzi wnioskujące państwo członkowskie w terminie pierwotnie wnioskowanym.

7. Brak podjęcia działań w terminie dwóch miesięcy, wymienionym w ust. 1, oraz w terminie jednego miesiąca, wymienionym w ust. 6, jest równoznaczne z akceptacją wniosku i pociąga za sobą obowiązek przejęcia danej osoby, w tym obowiązek poczynienia odpowiednich przygotowań do jej przybycia.

SEKCJA III

Postępowania w sprawiewtórnego przejęcia

Artykuł 23

Składanie wniosku o wtórne przejęcie, w przypadku gdy we wnioskującym państwie członkowskim został złożony nowy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej

1. W przypadku gdy państwo członkowskie, w którym osoba, o której mowa w art. 18 ust. 1 lit. b), c) lub d), złożyła nowy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej uznaje, że odpowiedzialne jest inne państwo członkowskie, zgodnie z art. 20 ust. 5 i art. 18 ust. 1 lit. b), c) lub d), może ono zwrócić się do tego innego państwa członkowskiego o wtórne przejęcie tej osoby.

2. Wniosek o wtórne przejęcie składany jest możliwie najszybciej, a w każdym przypadku w terminie dwóch miesięcy od uzyskania trafienia w systemie Eurodac, na mocy art. 9 ust. 5 rozporządzenia (UE) nr .../... (*).

Jeżeli wniosek o wtórne przejęcie opiera się dowodach innych niż dane uzyskane z systemu Eurodac, jest on przesyłany do państwa członkowskiego, do którego kierowany jest wniosek o wtórne przejęcie, w terminie trzech miesięcy od daty, w której wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej został złożony w rozumieniu art. 20 ust. 2.

3. Jeżeli wniosek o wtórne przejęcie nie został złożony w terminach określonych w ust. 2, odpowiedzialność za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej spoczywa na państwie członkowskim, w którym złożono nowy wniosek.

(*) Rozporządzenie, o którym mowa w motywie 29 [rozporządzenie eurodac].

4. Wniosek o wtórne przejęcie składany jest przy wykorzystaniu standardowego formularza i zawiera dowody lub poszlaki zgodnie z dwoma wykazami, o których mowa w art. 22 ust. 3, lub odpowiednie fragmenty oświadczeń złożonych przez zainteresowaną osobę, umożliwiające organom państwa członkowskiego, do którego kierowany jest wniosek, sprawdzenie, czy jest ono państwem odpowiedzialnym na podstawie kryteriów określonych w niniejszym rozporządzeniu.

Komisja w drodze aktów wykonawczych określa jednolite warunki przygotowywania i składania wniosków o wtórne przejęcie. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 44 ust. 2.

Artykuł 24

Składanie wniosku o wtórne przejęcie, w przypadku gdy we wnioskującym państwie członkowskim nie został złożony nowy wniosek

1. W przypadku gdy państwo członkowskie, na terytorium którego przebywa bez dokumentu pobytu osoba, o której mowa w art. 18 ust. 1 lit. b), c) lub d), i w którym nie złożono nowego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, uznaje, że odpowiedzialne jest inne państwo członkowskie zgodnie z art. 20 ust. 5) i art. 18 ust. 1 lit. b), c) lub d), może ono zwrócić się do tego innego państwa członkowskiego o wtórne przejęcie tej osoby.

2. Na zasadzie odstępstwa od art. 6 ust. 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich⁽¹⁾, w przypadku gdy państwo członkowskie, na terytorium którego dana osoba przebywa bez dokumentu pobytu, zdecyduje się na wyszukiwanie w systemie Eurodac zgodnie z art. 17 rozporządzenia (UE) nr .../... (*), wniosek o wtórne przejęcie osoby, o której mowa w art. 18 ust. 1 lit. b) lub c) niniejszego rozporządzenia lub o której mowa w art. 18 ust. 1 lit. d) niniejszego rozporządzenia i której wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej nie został odrzucony w drodze ostatecznej decyzji, składany jest najszybciej jak to jest możliwe, a w każdym przypadku w terminie dwóch miesięcy od uzyskania trafienia w systemie Eurodac, na mocy art. 17 ust. 5 rozporządzenia (UE) nr .../... (*).

Jeżeli wniosek o wtórne przejęcie opiera się dowodach innych niż dane uzyskane z systemu Eurodac, jest on przesyłany do państwa członkowskiego, do którego kierowany jest wniosek, w terminie trzech miesięcy od daty, w której wnioskujące państwo członkowskie uzyskało wiedzę, że inne państwo członkowskie może być odpowiedzialne za tę osobę.

3. Jeżeli wniosek o wtórne przejęcie nie został złożony w terminach określonych w ust. 2, państwo członkowskie, na terytorium którego zainteresowana osoba przebywa bez dokumentu pobytu, daje tej osobie możliwość złożenia nowego wniosku.

(1) Dz.U. L 348 z 24.12.2008, s. 98.

4. W przypadku gdy osoba, o której mowa w art. 18 ust. 1 lit. d) niniejszego rozporządzenia, której wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej został odrzucony w drodze ostatecznej decyzji w jednym państwie członkowskim, przebywa bez dokumentu pobytu na terytorium innego państwa członkowskiego, to drugie państwo członkowskie może albo zwrócić się do pierwszego państwa członkowskiego z wnioskiem o wtórne przejęcie tej osoby, albo przeprowadzić procedurę powrotu zgodnie z dyrektywą 2008/115/WE.

Jeżeli to drugie państwo członkowskie podjęło decyzję o zwróceniu się do pierwszego państwa członkowskiego z wnioskiem o wtórne przejęcie zainteresowanej osoby, przepisy ustanowione w dyrektywie 2008/115/WE nie mają zastosowania.

5. Wniosek o wtórne przejęcie osoby, o której mowa w art. 18 ust. 1 lit. b), c) lub d), składany jest przy wykorzystaniu standardowego formularza i zawiera dowody lub poszlaki zgodnie z dwoma wykazami, o których mowa w art. 22 ust. 3, lub odpowiednie fragmenty oświadczeń złożonych przez tę osobę, umożliwiające organom państwa członkowskiego, do którego kierowany jest wniosek, sprawdzenie, czy jest ono odpowiedzialnym państwem członkowskim na podstawie kryteriów określonych w niniejszym rozporządzeniu.

Komisja w drodze aktów wykonawczych ustanawia i okresowo zmienia dwa wykazy określające odpowiednie środki dowodowe i poszlaki zgodnie z kryteriami określonymi w art. 22 ust. 3 lit. a) i b) oraz określa jednolite warunki przygotowywania i składania wniosków o wtórne przejęcie. Te akty wykonawcze przyjmowane są zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 44 ust. 2.

Artykuł 25

Odpowiedź na wniosek o wtórne przejęcie

1. Państwo członkowskie, do którego skierowano wniosek, jest zobowiązane do przeprowadzenia niezbędnych czynności sprawdzających i wydaje decyzję w sprawie wniosku o wtórne przejęcie zainteresowanej osoby tak szybko, jak to możliwe, a w każdym przypadku nie później niż jeden miesiąc od daty otrzymania wniosku. Jeżeli wniosek oparty jest na danych pochodzących z systemu Eurodac, termin ten ulega skróceniu do dwóch tygodni.

2. Brak podjęcia działań w terminie jednego miesiąca lub dwóch tygodni, wymienionych w ust. 1, jest równoznaczny z akceptacją wniosku i pociąga za sobą obowiązek wtórnego przejęcia zainteresowanej osoby, w tym obowiązek poczynienia odpowiednich przygotowań do jej przybycia;

SEKCJA IV

Gwarancje proceduralne

Artykuł 26

Powiadomienie o decyzji o przekazaniu

1. W przypadku gdy państwo członkowskie, do którego skierowano wniosek, zgadza się na przejęcie lub wtórne

przejęcie wnioskodawcy lub innej osoby, o której mowa w art. 18 ust. 1 lit. c) lub d), wnioskujące państwo członkowskie powiadamia zainteresowaną osobę o decyzji o przekazaniu jej do odpowiedzialnego państwa członkowskiego oraz, w odpowiednich przypadkach, o nierozpatrywaniu jej wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej. Jeżeli zainteresowaną osobę reprezentuje doradca prawny lub inny doradca, państwa członkowskie mogą zdecydować o powiadomieniu o tej decyzji doradcy prawnego lub innego doradcy, a nie zainteresowanej osoby, i, w stosownych przypadkach, informują o tym zainteresowaną osobę.

2. Decyzja, o której mowa w ust. 1, zawiera informację na temat dostępnych środków zaskarżenia, w tym na temat prawa do wnioskowania w stosownych przypadkach o zawieszenie przekazania, oraz zawiera informację o terminach wniesienia takich środków zaskarżenia oraz terminu przeprowadzenia przekazania, a także, w razie potrzeby informację na temat miejsca i terminu, w których zainteresowana osoba powinna się stawić, jeżeli podróżuje do odpowiedzialnego państwa członkowskiego we własnym zakresie.

Państwa członkowskie dbają również o to, by wraz z decyzją, o której mowa w ust. 1, zainteresowanej osobie zostały przekazane informacje na temat osób lub podmiotów, które mogą udzielić jej pomocy prawnej, jeżeli takie informacje nie zostały przekazane wcześniej.

3. Jeżeli zainteresowana osoba nie korzysta z pomocy doradcy prawnego lub innego doradcy lub nie jest przez nich reprezentowana, państwo członkowskie informuje ją o głównych elementach decyzji, wśród których zawsze znajdują się informacje na temat dostępnych środków zaskarżenia oraz terminów na wniesienie takich środków, w języku, który ta osoba rozumie, lub, jak można racjonalnie zakładać, może rozumieć.

Artykuł 27

Środki zaskarżenia

1. Wnioskodawca lub inna osoba, o której mowa w art. 18 ust. 1 lit. c) lub d), ma prawo wniesienia do sądu skutecznego środka zaskarżenia w formie odwołania lub wniosku o ponowne rozpoznanie, z powodów faktycznych lub prawnych, decyzji o przekazaniu.

2. Państwa członkowskie zapewniają zainteresowanej osobie rozsądny termin na skorzystanie z prawa do wniesienia skutecznego środka zaskarżenia na mocy ust. 1.

3. Na użytek odwołań lub wniosków o ponowne rozpoznanie dotyczących decyzji o przekazaniu, państwa członkowskie określają w swoim prawie krajowym, że:

a) odwołanie lub wniosek o ponowne rozpoznanie daje zainteresowanej osobie prawo do pozostania w zainteresowanym państwie członkowskim do czasu rozstrzygnięcia odwołania lub wniosku o ponowne rozpoznanie; lub

b) następuje automatyczne zawieszenie przekazania, a zawieszenie to wygasa po upływie pewnego rozsądnego okresu, w którym sąd – po dokonaniu dokładnej i wnikliwej analizy wniosku – podejmuje decyzję, czy odwołanie lub wniosek o ponowne rozpoznanie powoduje zawieszenie przekazania; lub

c) zainteresowanej osobie daje się możliwość złożenia do sądu w rozsądnym terminie wniosku o zawieszenie wykonania decyzji o przekazaniu do czasu rozstrzygnięcia odwołania lub wniosku o ponowne rozpoznanie. Państwa członkowskie zapewniają skuteczny środek zaskarżenia, zawieszając przekazanie do czasu podjęcia decyzji w sprawie pierwszego wniosku o zawieszenie. Wszelkie decyzje w sprawie tego, czy zawiesić wykonanie decyzji o przekazaniu, są podejmowane w racjonalnym terminie, pozwalającym jednak na dokładną i wnikliwą analizę wniosku o zawieszenie wykonania. Decyzja o niezawieszaniu wykonania decyzji o przekazaniu zawiera uzasadnienie.

4. Państwa członkowskie mogą postanowić, że właściwe organy, działając z urzędu, mogą podjąć decyzję o zawieszeniu wykonania decyzji o przekazaniu do czasu rozstrzygnięcia odwołania lub wniosku o ponowne rozpoznanie.

5. Państwa członkowskie zapewniają, by zainteresowana osoba miała dostęp do pomocy prawnej oraz, w razie potrzeby, pomocy językowej.

6. Państwa członkowskie zapewniają, aby zainteresowana osoba uzyskała, na swój wniosek, bezpłatną pomoc prawną, jeżeli nie jest w stanie ponieść kosztów związanych z taką pomocą. W odniesieniu do opłat i innych kosztów państwa członkowskie mogą postanowić, że wnioskodawcy nie będą traktowani w sposób bardziej uprzywilejowany niż zwykle traktowani są ich obywatele w sprawach dotyczących pomocy prawnej.

Państwa członkowskie mogą postanowić – nie ograniczając jednak arbitralnie dostępu do pomocy prawnej – że bezpłatna pomoc prawna ani zastępstwo prawne nie będą przyznawane, jeżeli odwołanie lub wniosek o ponowne rozpoznanie zostaną uznane przez właściwy organ lub sąd za niemające realnych szans powodzenia.

Jeżeli decyzja o nieprzyznaniu bezpłatnej pomocy prawnej ani zastępstwa prawnego na mocy niniejszego ustępu jest podejmowana przez organ niebędący sądem, państwo członkowskie zapewnia prawo do skutecznego środka służącego zaskarżeniu tej decyzji przez sądem.

Przy spełnianiu wymogów niniejszego ustępu państwa członkowskie zapewniają, by pomoc prawna ani zastępstwo prawne nie były arbitralnie ograniczane i by nie utrudniano wnioskodawcy skutecznego dostępu do wymiaru sprawiedliwości.

Pomoc prawna obejmuje co najmniej przygotowanie dokumentów wymaganych w ramach postępowania i zastępstwo prawne przed sądem i może być ograniczona do doradców

prawnych lub innych doradców specjalnie wyznaczonych przez prawo krajowe do świadczenia pomocy prawnej i zastępstwa prawnego.

Procedurę dostępu do pomocy prawnej ustanawia się w prawie krajowym.

SEKCJA V

Zatrzymanie w celu przekazania

Artykuł 28

Zatrzymanie

1. Państwa członkowskie nie stosują wobec żadnej osoby zatrzymania tylko z tego powodu, że podlega ona procedurze ustanowionej w niniejszym rozporządzeniu.

2. Jeżeli istnieje znaczne ryzyko ucieczki danej osoby, państwa członkowskie mogą ją zatrzymać w celu zabezpieczenia przekazania zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, na podstawie indywidualnej oceny i tylko wtedy, gdy takie zatrzymanie jest proporcjonalne oraz nie można skutecznie zastosować innych, łagodniejszych środków przymusu.

3. Zatrzymanie powinno następować na możliwie najkrótszy okres i trwać nie dłużej niż jest to rzeczywiście niezbędne do przeprowadzenia wymaganych postępowań administracyjnych z należytą starannością do momentu przeprowadzenia przekazania na mocy niniejszego rozporządzenia.

Jeżeli osoba została zatrzymana na podstawie niniejszego artykułu, termin złożenia wniosku o przejęcie lub wtórne przejęcie nie przekracza jednego miesiąca, od chwili kiedy złożony został wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej. Państwo członkowskie prowadzące postępowanie zgodnie z niniejszym rozporządzeniem zwraca się w takich przypadkach o szybką odpowiedź. Odpowiedź taka jest udzielana w terminie dwóch tygodni od wpływu wniosku. Brak odpowiedzi w terminie dwóch tygodni jest równoznaczny z akceptacją wniosku i pociąga za sobą obowiązek przejęcia lub wtórnego przejęcia danej osoby, w tym obowiązek poczynienia odpowiednich przygotowań do jej przybycia.

Jeżeli osoba została zatrzymana na podstawie niniejszego artykułu, jej przekazanie z wnioskującego państwa członkowskiego do odpowiedzialnego państwa członkowskiego następuje tak szybko, jak to jest praktycznie możliwe, a najpóźniej w ciągu sześciu tygodni od zaakceptowania przez inne państwo członkowskie – wprost lub nie wprost – wniosku o przejęcie lub wtórne przejęcie zainteresowanej osoby lub od ustania zawieszenia przekazania na skutek odwołania lub wniosku o ponowne rozpoznanie zgodnie z art. 27 ust. 3.

Jeżeli wnioskujące państwo członkowskie nie dotrzyma terminu złożenia wniosku o przejęcie lub wtórne przejęcie lub jeżeli przekazanie nie nastąpi w okresie sześciu tygodni, o którym mowa w akapicie trzecim, dana osoba nie podlega dalszemu zatrzymaniu. Art. 21, 23, 24 i 29 nadal stosuje się odpowiednio.

4. W odniesieniu do warunków zatrzymania i gwarancji mających zastosowanie do osób zatrzymanych w celu zabezpieczenia przekazania do odpowiedzialnego państwa członkowskiego zastosowanie mają art. 9, 10 i 11 dyrektywy .../.../UE (*).

SEKCJA VI

Przekazanie

Artykuł 29

Metody i terminy

1 Przekazanie osoby ubiegającej się o azyl lub innej osoby, o której mowa w art. 18 ust. 1 lit. c) lub d), z wniosku państwa członkowskiego do odpowiedzialnego państwa członkowskiego jest przeprowadzane zgodnie z prawem krajowym państwa członkowskiego, po konsultacjach między zainteresowanymi państwami członkowskimi, tak szybko, jak to jest praktycznie możliwe, a najpóźniej w ciągu sześciu miesięcy od wyrażenia zgody na złożony przez inne państwo członkowskie wniosek o przejęcie lub wtórne przejęcie zainteresowanej osoby lub od ostatecznej decyzji w sprawie odwołania się lub ponownego rozpoznania, w przypadku gdy mają one skutek zawieszający, zgodnie art. 27 ust. 3.

Jeżeli przekazanie do odpowiedzialnego państwa członkowskiego odbywa się w drodze wyjazdu pod nadzorem lub wyjazdu pod eskortą, państwa członkowskie dbają o to, by było ono przeprowadzane w sposób humanitarny i z pełnym poszanowaniem praw podstawowych i godności ludzkiej.

W miarę potrzeby wnioskujące państwo członkowskie wydaje wnioskodawcy przepustkę. Komisja w drodze aktów wykonawczych określa wzór przepustki. Te akty wykonawcze są przyjmowane zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 44 ust. 2.

Odpowiedzialne państwo członkowskie powiadamia wnioskujące państwo członkowskie, w zależności od przypadku, o bezpiecznym przybyciu zainteresowanej osoby lub o tym, że osoba ta nie zjawiła się w wyznaczonym terminie.

2. W przypadku gdy nie dokonano przekazania w terminie sześciomiesięcznym, odpowiedzialne państwo członkowskie zostaje zwolnione z obowiązku przejęcia lub wtórnego przejęcia zainteresowanej osoby, a odpowiedzialność zostaje przeniesiona na wnioskujące państwo członkowskie. Termin ten może być przedłużony do maksymalnie jednego roku, jeżeli przekazania nie można było przeprowadzić w związku z uwięzieniem zainteresowanej osoby lub do maksymalnie osiemnastu miesięcy, jeżeli zainteresowana osoba uciekła.

3. Jeżeli dana osoba została przekazana wskutek błędu lub decyzja o przekazaniu została uchylona w następstwie odwołania lub ponownego rozpoznania po przeprowadzeniu przekazania, państwo członkowskie, które przeprowadziło przekazanie, szybko przyjmuje tę osobę z powrotem.

(*) Dyrektywa, o której mowa w motywie 11 [dyrektywa o normach przyjmowania].

4. Komisja w drodze aktów wykonawczych określa jednolite warunki konsultacji i wymiany informacji między państwami członkowskimi, w szczególności w przypadkach przekazania przełożonych lub opóźnionych, przekazania w wyniku automatycznej akceptacji lub w przypadkach przekazywania małoletnich lub osób zależnych oraz w przypadkach przekazania pod nadzorem. Te akty wykonawcze przyjmowane są zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 44 ust. 2.

Artykuł 30

Koszty przekazania

1. Koszty, których wymaga przekazanie wnioskodawcy lub innej osoby, o której mowa w art. 18 ust. 1 lit. c) lub d), do odpowiedzialnego państwa członkowskiego, ponosi przekazujące państwo członkowskie.

2. W przypadku gdy zainteresowana osoba ma zostać przekazana z powrotem do państwa członkowskiego, w następstwie tego, że przekazanie nastąpiło wskutek błędu lub że decyzja o przekazaniu została uchylona wskutek odwołania lub ponownego rozpoznania po przeprowadzeniu przekazania, państwo członkowskie, które pierwotnie przeprowadziło przekazanie, ponosi koszty przekazania danej osoby z powrotem na swoje terytorium.

3. Od osób, które mają być przekazane na podstawie niniejszego rozporządzenia, nie wymaga się poniesienia kosztów takiego przekazania.

Artykuł 31

Wymiana właściwych informacji przed przeprowadzeniem przekazania

1. Państwo członkowskie przeprowadzające przekazanie wnioskodawcy lub innej osoby, o której mowa w art. 18 ust. 1 lit. c) lub d), dostarcza odpowiedzialnemu państwu członkowskiemu takie dane osobowe dotyczące osoby, która ma zostać przekazana, które są odpowiednie, właściwe i wystarczają, by zagwarantować właściwym organom – zgodnie z prawem krajowym – w odpowiedzialnym państwie członkowskim możliwość zapewnienia tej osobie odpowiedniej pomocy, w tym zapewnienia natychmiastowej opieki zdrowotnej wymaganej w celu ochrony jej podstawowych interesów, oraz zapewnienia dalszej ochrony i poszanowania praw przyznanych niniejszym rozporządzeniem i innymi odpowiednimi instrumentami prawnymi dotyczącymi azylu. Dane te dostarczane są odpowiedzialnemu państwu członkowskiemu w racjonalnym terminie przed przeprowadzeniem przekazania w celu zadbania o to, by jego właściwe organy – zgodnie z prawem krajowym – dysponowały czasem wystarczającym na podjęcie koniecznych środków.

2. Przekazujące państwo członkowskie dostarcza odpowiedzialnemu państwu członkowskiemu informacje – o ile dysponuje nimi zgodnie z prawem krajowym właściwy organ – które są niezbędne do zabezpieczenia praw i doraźnych szczególnych potrzeb przekazywanej osoby, a zwłaszcza:

a) informacje o wszelkich niezwłocznych środkach, które odpowiedzialne państwo członkowskie musi podjąć w celu

właściwego zadbania o szczególne potrzeby osoby przekazywanej, w tym o wszelkiej niezbędnej doraźnej opiece zdrowotnej;

- b) w odpowiednim przypadku, dane kontaktowe członków rodziny, krewnych lub innych osób należących do rodziny w przyjmującym państwie członkowskim;
- c) w przypadku małoletnich informacje na temat ich wykształcenia;
- d) ocenę wieku wnioskodawcy.

3. Wymiana informacji na postawie niniejszego artykułu odbywa się wyłącznie między organami zgłoszonymi Komisji zgodnie z art. 35 niniejszego rozporządzenia, za pośrednictwem sieci łączności elektronicznej Dublinet ustanowionej na mocy art. 18 rozporządzenia (WE) nr 1560/2003. Przekazane informacje są wykorzystywane wyłącznie do celów określonych w ust. 1 niniejszego artykułu i nie są dalej przetwarzane.

4. W celu ułatwienia wymiany informacji między państwami członkowskimi, Komisja w drodze aktów wykonawczych określa standardowy formularz do przekazywania danych na mocy niniejszego artykułu. Te akty wykonawcze są przyjmowane zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 44 ust. 2.

5. Do wymiany informacji na mocy niniejszego artykułu mają zastosowanie przepisy określone w art. 34 ust. 8–12.

Artykuł 32

Wymiana danych dotyczących zdrowia przed przekazaniem

1. Przekazujące państwo członkowskie przesyła odpowiedzialnemu państwu członkowskiemu – wyłącznie do celów zapewnienia opieki medycznej lub leczenia, w szczególności w odniesieniu do osób niepełnosprawnych, osób starszych, ciężarnych kobiet, małoletnich i osób, które padły ofiarą tortur, zgwałcenia lub innych poważnych form przemocy psychicznej, fizycznej lub seksualnej – informacje – o ile dysponuje nimi zgodnie z prawem krajowym właściwy organ – na temat szczególnych potrzeb osoby, która ma zostać przekazana, mogące w określonych przypadkach obejmować informacje na temat stanu zdrowia fizycznego i psychicznego tej osoby. Informacje te są przekazywane na wspólnym świadectwie zdrowia, do którego załącza się niezbędne dokumenty. Odpowiedzialne państwo członkowskie zapewnia, by te szczególne potrzeby zostały odpowiednio uwzględnione, w szczególności poprzez zapewnienie wszelkiej podstawowej opieki medycznej, jaka może okazać się potrzebna.

Komisja w drodze aktów wykonawczych określa wspólne świadectwo zdrowia. Te akty wykonawcze są przyjmowane zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 44 ust. 2.

2. Przekazujące państwo członkowskie przekazuje odpowiedzialnemu państwu członkowskiemu jedynie informacje,

o których mowa w ust. 1, po uzyskaniu wyraźnej zgody wnioskodawcy lub jego przedstawiciela, lub w przypadku gdy wnioskodawca jest fizycznie lub prawnie niezdolny do wyrażenia zgody, a przekazanie informacji jest niezbędne dla ochrony podstawowych interesów wnioskodawcy lub innej osoby. Brak zgody, w tym odmowa wyrażenia zgody, nie jest przeszkodą dla przekazania danej osoby.

3. Przetwarzanie danych osobowych dotyczących zdrowia, o których mowa w ust. 1, przeprowadzane jest wyłącznie przez pracowników służby zdrowia zobowiązanych do zachowania tajemnicy lekarskiej na mocy przepisów krajowych lub reguł ustanowionych przez właściwe organy krajowe lub przez inną osobę, na której spoczywa równorzędny obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej.

4. Wymiana informacji na podstawie niniejszego artykułu odbywa się wyłącznie między pracownikami służby zdrowia lub innymi osobami, o których mowa w ust. 3. Przekazane informacje wykorzystywane są wyłącznie do celów określonych w ust. 1.

5. Komisja w drodze aktów wykonawczych przyjmuje jednolite warunki i uzgodnienia praktyczne dotyczące wymiany informacji, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu. Te akty wykonawcze są przyjmowane zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 44 ust. 2.

6. Do wymiany informacji na mocy niniejszego artykułu mają zastosowanie przepisy określone w art. 34 ust. 8–12.

Artykuł 33

Mechanizm wczesnego ostrzeżenia, gotowości i zarządzania kryzysowego

1. W przypadku gdy w oparciu o informacje zebrane przez Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu na mocy rozporządzenia (UE) nr 439/2010 Komisja ustali, że stosowanie niniejszego rozporządzenia może zostać narażone na szwank z uwagi na znaczne ryzyko szczególnego obciążenia systemu azylowego państwa członkowskiego lub z uwagi na problemy z funkcjonowaniem systemu azylowego państwa członkowskiego, we współpracy z Europejskim Urzędem Wsparcia w dziedzinie Azylu kieruje ona do takiego państwa członkowskiego zalecenia, w których zachęca do opracowania planu działań zapobiegawczych.

Zainteresowane państwo członkowskie informuje Radę i Komisję o tym, czy zamierza przedstawić plan działań zapobiegawczych w celu uporania się z obciążeniem lub z problemami w funkcjonowaniu systemu azylowego z jednoczesnym poszanowaniem praw podstawowych osób ubiegających się o ochronę międzynarodową.

Państwo członkowskie może – według własnego uznania i z własnej inicjatywy – przygotować plan działań zapobiegawczych, a następnie wprowadzać do niego zmiany. Podczas przygotowywania planu działań zapobiegawczych państwo członkowskie może zwrócić się o pomoc do Komisji, innych państw członkowskich, Europejskiego Urzędu Wsparcia w dziedzinie Azylu i innych odpowiednich agencji Unii.

2. Po przygotowaniu planu działań zapobiegawczych zainteresowane państwo członkowskie przedstawia go Radzie i Komisji oraz regularnie przedstawia im sprawozdania z jego realizacji. Komisja informuje następnie Parlament Europejski o głównych elementach tego planu. Komisja składa Radzie sprawozdania z jego realizacji; przekazuje je także Parlamentowi Europejskiemu.

Zainteresowane państwo członkowskie stosuje wszelkie odpowiednie środki, by uporać się z sytuacją szczególnego obciążenia swojego systemu azylowego lub zapewnić usunięcie stwierdzonych niedoskonałości zanim sytuacja się pogorszy. Jeżeli plan działań zapobiegawczych obejmuje środki mające służyć uporaniu się ze szczególnym obciążeniem systemu azylowego danego państwa członkowskiego, które to obciążenie może narazić na szwank stosowanie niniejszego rozporządzenia, Komisja, przed złożeniem sprawozdania Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, zwraca się o opinię do Europejskiego Urzędu Wsparcia w dziedzinie Azylu.

3. Jeżeli Komisja na podstawie analizy Europejskiego Urzędu Wsparcia w dziedzinie Azylu ustali, że realizacja planu działań zapobiegawczych nie doprowadziła do usunięcia stwierdzonych niedoskonałości, lub jeżeli istnieje poważne ryzyko, że sytuacja azylowa w zainteresowanym państwie członkowskim może przekształcić się w kryzys, któremu najprawdopodobniej nie zaradzi plan działań zapobiegawczych, Komisja, w stosownych przypadkach we współpracy z Europejskim Urzędem Wsparcia w dziedzinie Azylu, może zwrócić się do zainteresowanego państwa członkowskiego o opracowanie planu działania w zakresie zarządzania kryzysowego i, w razie potrzeby, o wprowadzanie zmian do tego planu. Plan działania w zakresie zarządzania kryzysowego musi gwarantować, że w czasie całego procesu przestrzegany będzie dorobek prawny Unii w dziedzinie

azyłu, a zwłaszcza prawa podstawowe osób ubiegających się o ochronę międzynarodową.

Po otrzymaniu wezwania do opracowania planu działania w zakresie zarządzania kryzysowego zainteresowane państwo członkowskie opracowuje go szybko – nie później niż trzy miesiące od wezwania – we współpracy z Komisją i Europejskim Urzędem Wsparcia w dziedzinie Azylu.

Zainteresowane państwo członkowskie przedstawia plan działania w zakresie zarządzania kryzysowego – a następnie co najmniej raz na trzy miesiące sprawozdania z jego wykonania – Komisji i w stosownych przypadkach innym odpowiednim podmiotom, na przykład Europejskiemu Urzędowi Wsparcia w dziedzinie Azylu.

Komisja informuje o planie działania w zakresie zarządzania kryzysowego, jego ewentualnych zmianach i jego realizacji Parlament Europejski i Radę. W tych sprawozdaniach państwo członkowskie informuje o danych pozwalających monitorować przestrzeganie planu działania w zakresie zarządzania kryzysowego, takich jak czas trwania postępowania, warunki zatrzymania oraz zdolność przyjmowania w związku z napływem wnioskodawców.

4. W czasie całego procesu wczesnego ostrzegania, gotowości i zarządzania kryzysowego przewidzianego w niniejszym artykule Rada uważnie monitoruje sytuację i może się zwrócić o dalsze informacje, a także wydać wytyczne polityczne, zwłaszcza jeżeli chodzi o nagły charakter i powagę sytuacji, a zatem konieczność przygotowania przez państwo członkowskie albo planu działań zapobiegawczych, albo – w razie konieczności – planu działania w zakresie zarządzania kryzysowego. Parlament Europejski i Rada mogą w czasie całego procesu omawiać wszelkie środki solidarności i wydawać wytyczne w ich sprawie, jeśli uznają to za właściwe.

ROZDZIAŁ VII

WSPÓŁPRACA ADMINISTRACYJNA

Artykuł 34

Wymiana informacji

1. Każde państwo członkowskie przekazuje wszystkim państwom członkowskim, które się o to zwrócą, dane osobowe dotyczące wnioskodawcy, które są odpowiednie, właściwe, i wystarczające do:

- ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego;
- rozpatrzenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej;
- wykonania wszelkich zobowiązań wynikających z niniejszego rozporządzenia.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, mogą obejmować wyłącznie:

- dane identyfikacyjne wnioskodawcy oraz, w odpowiednich przypadkach, członków jego rodziny, krewnych lub innych osób należących do rodziny (imię i nazwisko oraz, w odpowiednim przypadku, poprzednie nazwisko, przydomki lub pseudonimy; obywatelstwo, obecne i poprzednie; data i miejsce urodzenia);
- dokumenty tożsamości i dokumenty podróży (numery referencyjne, okres ważności, data wydania, organ wydający, miejsce wydania itd.);

- inne informacje niezbędne dla ustalenia tożsamości wnioskodawcy, w tym odciski palców przetwarzane zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr .../... (*);

- miejsca zamieszkania oraz trasy odbytych podróży;

- dokumenty pobytu lub wizy wydane przez państwo członkowskie;

- miejsce złożenia wniosku;

- datę złożenia wszelkich poprzednich wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej, datę złożenia obecnego wniosku, etap, na którym znajduje się postępowanie, i ewentualnie podjętą decyzję.

3. Ponadto, pod warunkiem że jest to niezbędne dla rozpatrzenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, odpowiedzialne państwo członkowskie może zwrócić się do innego państwa członkowskiego o powiadomienie go, na jakiej podstawie wnioskodawca opiera swój wniosek oraz, w odpowiednich przypadkach, jakie są podstawy wszelkich podjętych decyzji dotyczących wnioskodawcy. Inne państwo członkowskie

(*) Rozporządzenie, o którym mowa w motywie 29 [rozporządzenie eurodac].

może odmówić odpowiedzi na przedłożony mu wniosek, jeżeli przekazanie takich informacji przypuszczalnie zaszkodziłoby jego ważnym interesom lub ochronie swobód i praw i podstawowych osoby, której informacje dotyczą, lub innych osób. W każdym przypadku przekazanie wnioskowanych informacji wymaga uzyskania przez wnioskujące państwo członkowskie pisemnej zgody osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową. W takim przypadku wnioskodawca musi wiedzieć, jakich informacji dotyczy wyrażana zgoda.

4. Wszelkie wnioski o udzielenie informacji są wysyłane wyłącznie w kontekście konkretnego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej. We wniosku podawane są podstawy, na których został oparty, oraz, w przypadku gdy ma on na celu sprawdzenie, czy istnieje kryterium mogące pociągać za sobą odpowiedzialność państwa członkowskiego, do którego wniosek jest kierowany, podawane są także dowody, w tym istotne informacje z wiarygodnych źródeł o sposobach i środkach wjazdu na terytorium państwa członkowskiego wnioskodawców lub konkretny i możliwy do zweryfikowania fragment oświadczeń wnioskodawcy, na których wniosek został oparty. Przyjmuje się, że takie istotne informacje z wiarygodnych źródeł są same w sobie niewystarczające do ustalenia odpowiedzialności i kompetencji państwa członkowskiego na podstawie niniejszego rozporządzenia, ale mogą pomóc w ocenie innych przesłanek odnoszących się do poszczególnych wnioskodawców.

5. Państwo członkowskie, do którego skierowano wniosek, udziela odpowiedzi w terminie pięciu tygodni. Wszelkie opóźnienia w udzieleniu odpowiedzi są należycie uzasadniane. Niedotrzymanie terminu pięciu tygodni nie zwalnia państwa członkowskiego, do którego skierowano wniosek, z obowiązku udzielenia odpowiedzi. Jeżeli w wyniku badań przeprowadzonych przez państwo członkowskie, do którego skierowano wniosek i które przekroczyło maksymalny termin, uzyskane zostaną informacje wskazujące, że jest ono odpowiedzialnym państwem członkowskim, to państwo członkowskie nie może powoływać się na przekroczenie terminów przewidzianych w art. 21, 23 i 24 jako przyczynę odmowy uwzględnienia wniosku o przejęcie lub wtórne przejęcie. W takim przypadku terminy przewidziane w art. 21, 23 i 24 na złożenie wniosku o przejęcie lub wtórne przejęcie przedłuża się o okres równy zwłocze w udzieleniu odpowiedzi przez państwo członkowskie, do którego skierowano wniosek.

6. Wymiana informacji przeprowadzana jest na wniosek państwa członkowskiego i może odbywać się jedynie między organami, o których wyznaczeniu przez każde państwo członkowskie powiadomiono Komisję zgodnie z art. 35 ust. 1.

7. Informacje uzyskane w ramach wymiany mogą być wykorzystywane jedynie do celów określonych w ust. 1. W każdym państwie członkowskim takie informacje mogą być, w zależności od ich rodzaju i uprawnień organu otrzymującego, przekazywane jedynie organom i sądom, którym powierzono:

- a) ustalenie odpowiedzialnego państwa członkowskiego;
- b) rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej;
- c) wykonanie wszelkich zobowiązań wynikających z niniejszego rozporządzenia.

8. Państwo członkowskie, które przekazuje informacje, zapewnia, że są one dokładne i aktualne. Jeżeli okaże się, że przekazało ono informacje niedokładne lub informacje, które nie powinny być zostać przekazane, państwa członkowskie będące odbiorcami tych informacji zostają o tym natychmiast powiadomione. Są one zobowiązane do poprawienia lub usunięcia tych informacji.

9. Wnioskodawca ma prawo do uzyskania na żądanie informacji o wszelkich przetwarzanych danych, które go dotyczą.

Jeżeli wnioskodawca stwierdzi, że dane te były przetwarzane z naruszeniem niniejszego rozporządzenia lub dyrektywy 95/46/WE, w szczególności z tego względu, że są one niekompletne lub niedokładne, jest on uprawniona do żądania ich poprawienia lub usunięcia.

Organ, który poprawia lub usuwa te dane, powiadamia, w zależności od przypadku, państwo członkowskie przekazujące lub otrzymujące informacje.

Wnioskodawca ma prawo wnieść powództwo lub skargę do właściwych organów lub sądów państwa członkowskiego, które odmówiło mu prawa dostępu do danych go dotyczących lub prawa do poprawienia lub usunięcia tych danych.

10. W każdym zainteresowanym państwie członkowskim odnotowuje się w indywidualnych aktach zainteresowanej osoby lub w rejestrze fakt przekazania i otrzymania wymienianych informacji.

11. Dane uzyskane w ramach wymiany przechowywane są przez okres nieprzekraczający okresu niezbędnego do realizacji celów, dla których są one wymieniane.

12. W przypadku gdy dane nie są przetwarzane automatycznie lub nie są albo nie mają być zawarte w aktach, każde państwo członkowskie podejmuje właściwe środki w celu zapewnienia zgodności z niniejszym artykułem przez skuteczne kontrole.

Artykuł 35

Właściwe organy i zasoby

1. Każde państwo członkowskie niezwłocznie powiadamia Komisję o konkretnych organach odpowiedzialnych za wypełnianie zobowiązań wynikających z niniejszego rozporządzenia oraz wszelkich zmianach w tym zakresie. Państwa członkowskie zapewniają, że organy te posiadają zasoby w niezbędne do wykonywania przez nie ich zadań, w szczególności w do udzielania w wyznaczonych terminach odpowiedzi na wnioski o przekazanie informacji, wnioski o przejęcie lub wnioski o wtórne przejęcie wnioskodawców.

2. Komisja publikuje kompletny wykaz organów, o których mowa w ust. 1, w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*. W przypadku wprowadzenia zmian w wykazie Komisja publikuje każdego roku zaktualizowany kompletny wykaz.

3. Organy, o których mowa w ust. 1, otrzymują niezbędne szkolenie w zakresie stosowania niniejszego rozporządzenia.

4. Komisja w drodze aktów wykonawczych ustanawia bezpieczne kanały łączności elektronicznej między organami, o których mowa w ust. 1, w celu przekazywania wniosków, odpowiedzi i wszelkiej pisemnej korespondencji oraz zapewnienia, by wysyłający automatycznie otrzymywali elektroniczne poświadczenie dostarczenia. Te akty wykonawcze są przyjmowane zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 44 ust. 2.

Artykuł 36

Uzgodnienia administracyjne

1. Państwa członkowskie mogą, na zasadzie dwustronnej, dokonać uzgodnień administracyjnych dotyczących praktycznych metod wykonania niniejszego rozporządzenia, w celu ułatwienia jego stosowania i zwiększenia jego skuteczności. Takie uzgodnienia mogą dotyczyć:

- a) wymiany oficerów łącznikowych;
- b) uproszczenia procedur i skrócenia terminów odnoszących się do przekazywania i rozpatrywania wniosków o przejęcie lub wtórne przejęcie wnioskodawców.

2. Państwa członkowskie mogą również utrzymać w mocy uzgodnienia administracyjne zawarte na podstawie rozporządzenia (WE) nr 343/2003. Państwa członkowskie zmieniają te uzgodnienia – w zakresie, w jakim są one niezgodne z niniejszym rozporządzeniem – w taki sposób, by usunąć wszelkie stwierdzone niezgodności.

3. Przed zawarciem lub zmianą uzgodnień, o których mowa w ust. 1 lit. b), zainteresowane państwa członkowskie konsultują się z Komisją co do ich zgodności z niniejszym rozporządzeniem.

4. Jeżeli Komisja uzna, że uzgodnienia, o których mowa w ust. 1 lit. b), są niezgodne z niniejszym rozporządzeniem, w rozsądnym terminie powiadamia o tym zainteresowane państwa członkowskie. Państwa członkowskie podejmują wszelkie właściwe działania, aby w rozsądnym terminie zmienić te uzgodnienia i usunąć wszelkie stwierdzone niezgodności.

5. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o wszelkich uzgodnieniach, o których mowa w ust. 1, a także o ich odwołaniu lub zmianie.

ROZDZIAŁ VIII

POSTĘPOWANIE POJEDNAWCZE

Artykuł 37

Postępowanie pojednawcze

1. W przypadku gdy państwa członkowskie nie mogą rozwiązać sporu dotyczącego jakiegokolwiek kwestii związanej ze stosowaniem niniejszego rozporządzenia, mogą one zastosować postępowanie pojednawcze przewidziane w ust. 2.

2. Postępowanie pojednawcze rozpoczyna złożenie przez jedno z państw członkowskich uczestniczących w sporze wniosku do przewodniczącego komitetu, ustanowionego przez art. 44. Poprzez wyrażenie zgody na postępowanie pojednawcze zainteresowane państwa członkowskie podejmują się uwzględnienia w jak najszerszym stopniu zaproponowanego rozwiązania.

Przewodniczący komitetu wyznacza trzech członków komitetu reprezentujących trzy państwa członkowskie niezwiązane ze sprawą. Przekazywane są im argumenty stron na piśmie lub ustnie i, po naradzie, proponują oni w ciągu miesiąca rozwiązanie, w razie potrzeby po przeprowadzeniu głosowania.

Naradzie przewodniczy przewodniczący komitetu lub jego zastępca. Może on przedstawić swoją opinię, lecz nie może brać udziału w głosowaniu.

Niezależnie od tego, czy zaproponowane rozwiązanie zostanie przyjęte czy odrzucone przez strony, jest ono ostateczne i nieodwołalne.

ROZDZIAŁ IX

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 38

Bezpieczeństwo i ochrona danych

Państwa członkowskie stosują wszelkie odpowiednie środki w celu zapewnienia bezpieczeństwa przekazywanych danych osobowych, a zwłaszcza w celu zapobieżenia niezgodnemu z prawem lub niedozwolonemu dostępowi do przetwarzanych danych, ich ujawnieniu, zmianie lub utracie.

Każde państwo członkowskie postanawia, że krajowy(-e) organ(-y) nadzoru wyznaczony(-e) na mocy art. 28 ust. 1 dyrektywy 95/46/WE będą w sposób niezależny monitorować –

zgodnie z właściwymi przepisami krajowymi – legalność przetwarzania danych osobowych w myśl niniejszego rozporządzenia przez dane państwo członkowskie.

Artykuł 39

Poufność

Państwa członkowskie zapewniają, aby organy, o których mowa w art. 35, były związane przepisami prawa krajowego dotyczącymi poufności w odniesieniu do wszelkich informacji otrzymanych przez nie w ramach ich pracy.

Artykuł 40**Kary**

Państwa członkowskie podejmują środki niezbędne do zapewnienia, by wszelkie przypadki niewłaściwego wykorzystania danych przetwarzanych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem podlegały skutecznym, proporcjonalnym i odstrasżającym karom, w tym karom administracyjnym lub kryminalnym, zgodnie z prawem krajowym.

Artykuł 41**Środki przejściowe**

W przypadku gdy wniosek został złożony po dacie wymienionej w art. 49 akapit drugi, uwzględnia się zdarzenia, które przypuszczalnie pociągną za sobą odpowiedzialność państwa członkowskiego na podstawie niniejszego rozporządzenia, nawet jeżeli miały one miejsce przed tą datą, z wyjątkiem zdarzeń wymienionych w art. 13 ust. 2.

Artykuł 42**Obliczanie terminów**

Każdy okres czasu przewidziany w niniejszym rozporządzeniu oblicza się w sposób następujący:

- a) w przypadku gdy początkiem okresu oznaczonego w dniach, tygodniach lub miesiącach jest pewne zdarzenie lub czynność nie uwzględnia się przy obliczaniu danego okresu, dnia, w którym to zdarzenie lub czynność nastąpiły;
- b) okres oznaczony w tygodniach lub miesiącach kończy się z upływem tego dnia ostatniego tygodnia lub miesiąca, który nazwą lub datą odpowiada dniowi, w którym miało miejsce zdarzenie lub czynność, od którego okres ten ma być obliczany. Jeżeli w okresie oznaczonym w miesiącach dzień, w którym okres ten powinien upłynąć, w ostatnim miesiącu nie występuje, okres ten kończy się ostatniego dnia tego miesiąca;
- c) terminy obejmują soboty, niedziele oraz dni ustawowo wolne od pracy w każdym zainteresowanym państwie członkowskim.

Artykuł 43**Terytorialny zakres stosowania**

W zakresie dotyczącym Republiki Francuskiej niniejsze rozporządzenie stosuje się wyłącznie do jej europejskiego terytorium.

Artykuł 44**Komitet**

1. Komisję wspiera komitet. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

W przypadku gdy komitet nie przedstawi opinii, Komisja nie przyjmuje projektu aktu wykonawczego i zastosowanie ma art. 5 ust. 4 akapit trzeci rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 45**Wykonywanie przekazanych uprawnień**

1. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych powierza się Komisji na warunkach określonych w niniejszym artykule.

2. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 8 ust. 5 i art. 16 ust. 3, powierza się Komisji na okres 5 lat od *daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia*. Komisja sporządza sprawozdanie dotyczące przekazania uprawnień nie później niż na dziewięć miesięcy przed końcem tego 5-letniego okresu. Przekazanie uprawnień są automatycznie przedłużane na okresy tej samej długości, chyba że Parlament Europejski lub Rada sprzeciwią się takiemu przedłużeniu nie później niż trzy miesiące przed końcem każdego okresu.

3. Parlament Europejski lub Rada mogą w każdej chwili odwołać przekazanie uprawnień, o których mowa w art. 8 ust. 5 i art. 16 ust. 3. Decyzja o odwołaniu kładzie kres przekazaniu określonych w niej uprawnień. Decyzja ta staje się skuteczna od następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w określonym w niej późniejszym terminie. Nie ma ona wpływu na ważność aktów delegowanych już obowiązujących.

4. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja powiadamia o tym równocześnie Parlament Europejski i Radę.

5. Akt delegowany przyjęty zgodnie z art. 8 ust. 5 i art. 16 ust. 3 wchodzi w życie tylko wtedy, gdy Parlament Europejski ani Rada nie zgłoszą sprzeciwu w terminie czterech miesięcy od powiadomienia ich o tym akcie lub gdy przed upływem tego terminu zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformują Komisję, że nie zamierzają zgłaszać sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące na wniosek Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 46**Monitorowanie i ocena**

W terminie do ... (*) Komisja składa Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie w sprawie stosowania niniejszego rozporządzenia oraz, w odpowiednich przypadkach, proponuje niezbędne zmiany. Państwa członkowskie przekazują Komisji wszelkie informacje właściwe do przygotowania tego sprawozdania, najpóźniej w na sześć miesięcy przed wygaśnięciem tego terminu.

(*) Dzień po trzech latach od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

Po przedłożeniu tego sprawozdania Komisja przedkłada sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie w sprawie stosowania niniejszego rozporządzenia w tym samym czasie, w którym przedkłada sprawozdanie w sprawie wdrożenia systemu Eurodac przewidziane w art. 40 rozporządzenia (UE) nr .../... (*).

Artykuł 47

Statystyki

Zgodnie z art. 4 ust. 4 rozporządzenia (WE) nr 862/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. w sprawie statystyk Wspólnoty z zakresu migracji i ochrony międzynarodowej ⁽¹⁾ państwa członkowskie przekazują Komisji (Eurostat) statystyki dotyczące stosowania niniejszego rozporządzenia oraz rozporządzenia (WE) nr 1560/2003.

Artykuł 48

Utrata mocy

Rozporządzenie (WE) nr 343/2003 traci moc.

Uchyła się art. 11 ust. 1 oraz art. 13, 14 i 17 rozporządzenia (WE) nr 1560/2003.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane w państwach członkowskich zgodnie z Traktatami.

Sporządzono w ...

W imieniu Parlamentu Europejskiego

...

Przewodniczący

W imieniu Rady

...

Przewodniczący

Odesłania do uchylonego rozporządzenia lub artykułów należy odczytywać jako odesłania do niniejszego rozporządzenia, zgodnie z tabelą korelacji w załączniku II.

Artykuł 49

Wejście w życie i obowiązywanie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się do wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonych od pierwszego dnia następującego po upływie sześciu miesięcy od jego wejścia w życie od tego dnia niniejsze rozporządzenie będzie stosowane do każdego wniosku o przejście lub wtórne przejście wnioskodawców, niezależnie od tego, kiedy został złożony wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej. Państwo członkowskie odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego przed tą datą ustala się zgodnie z kryteriami określonymi w rozporządzeniu (WE) nr 343/2003.

Odesłania w niniejszym rozporządzeniu do rozporządzenia (UE) nr .../... (**), dyrektywy .../.../UE (***) i dyrektywy .../.../UE (****) traktuje się, do daty rozpoczęcia stosowania tych aktów, odpowiednio jako odesłania do rozporządzenia (WE) nr 2725/2000 ⁽²⁾, dyrektywy 2003/9/WE ⁽³⁾ oraz dyrektywy 2005/85/WE ⁽⁴⁾.

(**) Rozporządzenie, o którym mowa w motywie 29 [rozporządzenie eurodac].

(***) Dyrektywa, o której mowa w motywie 11 [dyrektywa w sprawie norm przyjmowania].

(****) Dyrektywa, o której mowa w motywie 12.

⁽²⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 2725/2000 z dnia 11 grudnia 2000 r. dotyczące ustanowienia systemu Eurodac do porównywania odcisków palców w celu skutecznego stosowania Konwencji Dublińskiej (Dz.U. L 316 z 15.12.2000, s. 1).

⁽³⁾ Dyrektywa Rady 2003/9/WE z dnia 27 stycznia 2003 r. ustanawiająca minimalne normy dotyczące przyjmowania osób ubiegających się o azyl (Dz.U. L 31 z 6.2.2003, s. 18).

⁽⁴⁾ Dyrektywa Rady 2005/85/WE z dnia 1 grudnia 2005 r. w sprawie ustanowienia minimalnych norm dotyczących procedur nadawania i cofania statusu uchodźcy w państwach członkowskich (Dz.U. L 326 z 13.12.2005, s. 13).

(*) Rozporządzenie, o którym mowa w motywie 29 [rozporządzenie eurodac].

⁽¹⁾ Dz.U. L 199 z 31.7.2007, s. 23.

ZAŁĄCZNIK I

ROZPORZĄDZENIA, KTÓRE UTRACIŁY MOC (O KTÓRYCH MOWA W ART. 48)

Rozporządzenie Rady (WE) nr 343/2003

(Dz.U. L 50 z 25.2.2003, s. 1)

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1560/2003 – wyłącznie art. 11 ust. 1, art. 13, 14 i 17

(Dz.U. L 222 z 5.9.2003, s. 3)

ZAŁĄCZNIK II

TABELA KORELACJI

Rozporządzenie (WE) nr 343/2003	Niniejsze rozporządzenie
art. 1	art. 1
art. 2 lit. a)	art. 2 lit. a)
art. 2 lit. b)	skreślona
art. 2 lit. c)	art. 2 lit. b)
art. 2 lit. d)	art. 2 lit. c)
art. 2 lit. e)	art. 2 lit. d)
art. 2 lit. f)	art. 2 lit. e)
art. 2 lit. g)	art. 2 lit. f)
—	art. 2 lit. h)
—	art. 2 lit. i)
art. 2 lit. h)	art. 2 lit. j)
art. 2 lit. i)	art. 2 lit. g)
—	art. 2 lit. k)
art. 2 lit. j)-k)	art. 2 lit. l)-m)
—	art. 2 lit. n)
art. 3 ust. 1	art. 3 ust. 1
art. 3 ust. 2	art. 17 ust. 1
art. 3 ust. 3	art. 3 ust. 3
art. 3 ust. 4	art. 4 ust. 1, sformułowanie wprowadzające
—	art. 4 ust. 1 lit. a)-f)
—	art. 4 ust. 2 i 3
art. 4 ust. 1-5	art. 20 ust. 1-5
—	art. 20 ust. 5 akapit trzeci
—	art. 5
—	art. 6
art. 5 ust. 1	art. 7 ust. 1
art. 5 ust. 2	art. 7 ust. 2
—	art. 7 ust. 3
art. 6 akapit pierwszy	art. 8 ust. 1
—	art. 8 ust. 3
art. 6 akapit drugi	art. 8 ust. 4
art. 7	art. 9

Rozporządzenie (WE) nr 343/2003	Niniejsze rozporządzenie
art. 8	art. 10
art. 9	art. 12
art. 10	art. 13
art. 11	art. 14
art. 12	art. 15
—	art. 16
art. 13	art. 3 ust. 2
art. 14	art. 11
art. 15 ust. 1	art. 17 ust. 2 akapit pierwszy
art. 15 ust. 2	art. 16 ust. 1
art. 15 ust. 3	art. 8 ust. 2
art. 15 ust. 4	art. 17 ust. 2 akapit czwarty
art. 15 ust. 5	art. 8 ust. 5 i 6 oraz art. 16 ust. 2
art. 16 ust. 1 lit. a)	art. 18 ust. 1 lit. a)
art. 16 ust. 1 lit. b)	art. 18 ust. 2
art. 16 ust. 1 lit. c)	art. 18 ust. 1 lit. b)
art. 16 ust. 1 lit. d)	art. 18 ust. 1 lit. c)
art. 16 ust. 1 lit. e)	art. 18 ust. 1 lit. d)
art. 16 ust. 2	art. 19 ust. 1
art. 16 ust. 3	art. 19 ust. 2 akapit pierwszy
—	art. 19 ust. 2 akapit drugi
art. 16 ust. 4	art. 19 ust. 3
—	art. 19 ust. 3 akapit drugi
art. 17	art. 21
art. 18	art. 22
art. 19 ust. 1	art. 26 ust. 1
art. 19 ust. 2	art. 26 ust. 2 i art. 27 ust. 1
—	art. 27 ust. 2–6
art. 19 ust. 3	art. 29 ust. 1
art. 19 ust. 4	art. 29 ust. 2
—	art. 29 ust. 3
art. 19 ust. 5	art. 29 ust. 4
art. 20 ust. 1, sformułowanie wprowadzające	art. 23 ust. 1
—	art. 23 ust. 2
—	art. 23 ust. 3

Rozporządzenie (WE) nr 343/2003	Niniejsze rozporządzenie
—	art. 23 ust. 4
art. 20 ust. 1 lit. a)	art. 23 ust. 5 akapit pierwszy
—	art. 24
art. 20 ust. 1 lit. b)	art. 25 ust. 1
art. 20 ust. 1 lit. c)	art. 25 ust. 2
art. 20 ust. 1 lit. d)	art. 29 ust. 1 akapit pierwszy
art. 20 ust. 1 lit. e)	art. 26 ust. 1 i 2, art. 27 ust. 1, art. 29 ust. 1 akapit drugi i trzeci
art. 20 ust. 2	art. 29 ust. 2
art. 20 ust. 3	art. 23 ust. 5 akapit drugi
art. 20 ust. 4	art. 29 ust. 4
—	art. 28
—	art. 30
—	art. 31
—	art. 32
—	art. 33
art. 21 ust. 1–9	art. 34 ust. 1–9 akapity pierwszy, drugi i trzeci art. 34 ust. 9 akapit czwarty
art. 21 ust. 10–12	art. 34 ust. 10–12
art. 22 ust. 1	art. 35 ust. 1
—	art. 35 ust. 2
—	art. 35 ust. 3
art. 22 ust. 2	art. 35 ust. 4
art. 23	art. 36
—	art. 37
—	art. 40
art. 24 ust. 1	uchylony
art. 24 ust. 2	art. 41
art. 24 ust. 3	uchylony
art. 25 ust. 1	art. 42
art. 25 ust. 2	uchylony
art. 26	art. 43
art. 27 ust. 1 i 2	art. 44 ust. 1 i 2
art. 27 ust. 3	uchylony
—	art. 45

Rozporządzenie (WE) nr 343/2003	Niniejsze rozporządzenie
art. 28	art. 46
—	art. 47
—	art. 48
art. 29	art. 49

Rozporządzenie (WE) nr 1560/2003	Niniejsze rozporządzenie
art. 11 ust. 1	—
art. 13 ust. 1	art. 17 ust. 2 akapit pierwszy
art. 13 ust. 2	art. 17 ust. 2 akapit drugi
art. 13 ust. 3	art. 17 ust. 2 akapit trzeci
art. 13 ust. 4	art. 17 ust. 2 akapit pierwszy
art. 14	art. 37
art. 17 ust. 1	art. 9 i 10 oraz art. 17 ust. 2 akapit pierwszy
art. 17 ust. 2	art. 34 ust. 3

UZASADNIENIE RADY

I. WPROWADZENIE

W dniu 8 grudnia 2008 r. Rada otrzymała od Komisji wniosek w sprawie przekształcenia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego kryteria i mechanizmy ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela kraju trzeciego lub bezpaństwowca (zwanego dalej „rozporządzeniem dublińskim”) ⁽¹⁾.

W dniu 7 maja 2009 r. Parlament Europejski przeprowadził głosowanie nad swoim stanowiskiem w pierwszym czytaniu w sprawie przedmiotowego wniosku ⁽²⁾. W dniu 16 lipca 2009 r. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny przyjął opinię w sprawie pierwotnego wniosku Komisji ⁽³⁾. Komitet Regionów przyjął opinię w sprawie pierwotnego wniosku na sesji plenarnej w dniach 6–7 października 2009 r. ⁽⁴⁾

Zgodnie z postanowieniami wspólnej deklaracji w sprawie praktycznych zasad dotyczących stosowania procedury współdecyzji ⁽⁵⁾ przedstawiciele Rady, Parlamentu i Komisji prowadzili nieformalne rozmowy trójstronne w celu osiągnięcia porozumienia.

Na posiedzeniu w dniu 18 lipca 2012 r. Komitet Stałych Przedstawicieli zatwierdził kompromis osiągnięty w sprawie tej części wniosku, która nie dotyczy procedury komitetowej (akty wykonawcze i delegowane) ⁽⁶⁾. Komisja Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (LIBE) zatwierdziła nieformalnie wyżej wymieniony tekst w dniu 19 września 2012 r.

Jeśli chodzi o kwestie związane z procedurą komitetową, w wyniku nieformalnych rozmów trójstronnych, które miały miejsce w dniu 14 listopada 2012 r., osiągnięty został kompromis między przewodniczącym Komitetu Stałych Przedstawicieli a sprawozdawcą.

Rada zatwierdziła porozumienie polityczne w sprawie przekształcenia rozporządzenia dublińskiego w dniu 6 grudnia 2012 r., a Komisja LIBE – w dniu 27 listopada 2012 r. ⁽⁷⁾

Zgodnie z art. 3 i art. 4a ust. 1 Protokołu (nr 21) w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, te państwa członkowskie powiadomiły o chęci uczestniczenia w przyjęciu i stosowaniu wersji przekształconej przedmiotowego rozporządzenia. Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu (nr 22) w sprawie stanowiska Danii, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Dania nie uczestniczy w przyjęciu przekształconej wersji przedmiotowego rozporządzenia i nie jest nią związana, ani jej nie stosuje.

II. CEL WNIOSKU

Rozporządzenie dublińskie służy określeniu kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela kraju trzeciego lub bezpaństwowca.

Głównym celem wniosku w sprawie przekształcenia jest zwiększenie efektywności obecnie obowiązującego rozporządzenia dublińskiego ⁽⁸⁾, a także zapewnienie wyższych norm ochrony wnioskodawcom, których dotyczy procedura ustalania państwa odpowiedzialnego, zgodnie z ramami prawnymi rozporządzenia.

⁽¹⁾ Dok. 16929/08.

⁽²⁾ P6_TA(2009)0377.

⁽³⁾ SOC/333-CESE 1210/2009.

⁽⁴⁾ CdR 90/2009.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 145 z 30.6.2007, s. 5.

⁽⁶⁾ Dok. 12746/2/12 REV 2.

⁽⁷⁾ Dok. 16332/12.

⁽⁸⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 343/2003 z dnia 18 lutego 2003 r. (Dz.U. L 50 z 25.2.2003, s. 1).

Przedmiotowy wniosek w sprawie przekształcenia jest jednym z kilku wniosków ustawodawczych przedłożonych przez Komisję z myślą o wypełnieniu zobowiązań Rady Europejskiej dotyczących ustanowienia przed końcem 2012 roku wspólnego europejskiego systemu azylowego.

III. ANALIZA STANOWISKA RADY W PIERWSZYM CZYTANIU

A. *Uwagi ogólne*

Opierając się na przekształconym wniosku Komisji, Parlament Europejski i Rada przeprowadziły negocjacje w celu osiągnięcia porozumienia na etapie przyjmowania przez Radę stanowiska w pierwszym czytaniu. Tekst stanowiska Rady w pełni odzwierciedla kompromis osiągnięty między tymi dwoma współustawodawcami. Kompromis ten zakłada w szczególności wzmocnienie gwarancji prawnych i praw osób ubiegających się o ochronę międzynarodową, a jednocześnie koncentruje się zwłaszcza na potrzebach grup szczególnej troski, takich jak małoletni bez opieki i osoby zależne. Kompromis ma zarazem ograniczyć liczbę przypadków nadużywania systemu utworzonego na mocy rozporządzenia dublińskiego i zapewnić, by spory między państwami członkowskimi w kontekście tego rozporządzenia były rozstrzygane efektywnie. Kompromis przewiduje także szybkie reagowanie na problemy związane ze stosowaniem tego rozporządzenia – wynikające ze szczególnego obciążenia systemu azylowego danego państwa członkowskiego lub z niewydolności tego systemu – przez ustanowienie mechanizmu wczesnego ostrzegania, gotowości i zarządzania kryzysowego.

Należy także zauważyć, że kompromis przewiduje możliwość stosowania aktów delegowanych lub wykonawczych w odniesieniu do niektórych przepisów; ma to służyć odpowiedniemu rozwiązywaniu pewnych kwestii dotyczących wykonania tego rozporządzenia.

B. *Najważniejsze kwestie*

Tekst kompromisowy odzwierciedlony w stanowisku Rady w pierwszym czytaniu, modyfikuje obecnie obowiązujące rozporządzenie w zakresie następujących kwestii:

1. **Mechanizm wczesnego ostrzegania, gotowości i zarządzania kryzysowego (art. 33)**

Mechanizm ten jest nowym elementem, dodanym w toku negocjacji, i zastępuje tak zwany mechanizm wstrzymywania przekazywania, który przewidziano w pierwotnym wniosku w sprawie przekształcenia rozporządzenia dublińskiego i który był dla Rady niemożliwy do zaakceptowania.

Tekst kompromisowy odzwierciedlony w stanowisku Rady w pierwszym czytaniu przewiduje utworzenie tego nowego mechanizmu po to, by skutecznie i szybko radzić sobie z sytuacjami, w których stosowanie rozporządzenia dublińskiego może być narażone na szwank (co ma bezpośredni wpływ na wnioskodawców przebywających w danym państwie członkowskim) ze względu na szczególne obciążenie systemu azylowego danego państwa członkowskiego lub problemy związane z funkcjonowaniem systemu azylowego danego państwa członkowskiego. Mechanizm ten ma służyć zapewnieniu skutecznej współpracy oraz rozwijaniu wzajemnego zaufania i solidarności wśród państw członkowskich, w kontekście rozporządzenia dublińskiego, przez zapobieganie kryzysom, które mogłyby zagrozić systemowi azylowemu jednego państwa członkowskiego lub kilku takich państw, lub przez zarządzanie takimi kryzysami. W ramach tego stopniowego procesu wszystkie zainteresowane strony (państwo członkowskie borykające się z kryzysem, Komisja, Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu, Rada i Parlament) są należycie informowane i, w stosownych przypadkach, angażowane.

2. **Środki zaskarżenia (art. 27 i art. 3 ust. 2)**

Tekst kompromisowy odzwierciedlony w stanowisku Rady w pierwszym czytaniu przewiduje kompleksowe ramy prawne umożliwiające przestrzeganie praw podstawowych wnioskodawców lub innych osób uprawnionych do korzystania ze środka zaskarżenia, także w świetle odnośnego orzecznictwa. Jednocześnie odpowiednio uwzględniono troskę Rady o zapewnienie pewności prawa i skutecznych środków przeciwko nadużyciom.

W kompromisie położono nacisk na prawo danej osoby do skutecznego środka umożliwiającego zaskarżenie decyzji o przekazaniu przed sądem. Państwa członkowskie przewidują racjonalny termin na skorzystanie z prawa do wniesienia wspomnianego środka zaskarżenia, tak by był on skuteczny. Jeśli chodzi o kwestię zawieszenia wykonania decyzji o przekazaniu do czasu, gdy podjęta zostanie decyzja w sprawie środka zaskarżenia, państwa członkowskie w swoim krajowym ustawodawstwie zapewniają co najmniej możliwość wniesienia skutecznego środka zaskarżenia poprzez zawieszenie przekazania do czasu podjęcia decyzji w sprawie pierwszego wniosku o zawieszenie.

W przekształconym wniosku nakreślono także ramy regulujące dostęp danej osoby do pomocy prawnej (w stosownych przypadkach bezpłatnej), po to by umożliwić rzeczywiste korzystanie z prawa do wniesienia skutecznego środka zaskarżenia.

W związku z art. 27 o środkach zaskarżenia w art. 3 ust. 2 dodano przepis służący kodyfikacji najnowszego orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości i dotyczący ustalenia państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku, w przypadku gdy przekazanie danej osoby jest niemożliwe ze względu na warunki opisane we wspomnianym orzecznictwie (czyli ze względu na realne ryzyko naruszenia praw podstawowych). Ponadto zgodnie z tym przepisem, jeżeli nie jest możliwe przekazanie do żadnego państwa członkowskiego wyznaczonego na mocy przedmiotowego rozporządzenia, państwo członkowskie prowadzące procedurę ustalania staje się odpowiedzialnym państwem członkowskim.

3. Zatrzymanie (art. 28)

Tekst kompromisowy odzwierciedlony w stanowisku Rady w pierwszym czytaniu przewiduje kompleksowe ramy prawne jasno określające warunki, na jakich dana osoba może zostać zatrzymana „ze względów dublińskich”. Te warunki to: znaczne ryzyko ucieczki danej osoby (którego definicję dodano do rozporządzenia), konieczność zastosowania zatrzymania w celu zabezpieczenia procedur przekazania, indywidualna ocena każdego przypadku przed podjęciem decyzji co do zastosowania zatrzymania oraz warunek przewidujący, że zatrzymanie można zastosować tylko wtedy, gdy jest proporcjonalne, a inne łagodniejsze środki nie są możliwe.

Kompromis odnosi się także do kwestii ograniczeń czasowych dotyczących okresu zatrzymania na potrzeby przedmiotowego rozporządzenia: zatrzymanie dokonuje się na możliwie najkrótszy okres i na tak długo, jak jest to racjonalnie niezbędne, by wypełnić procedury konieczne do przeprowadzenia przekazania.

Kompromis przewiduje ponadto, że w przypadku gdy dana osoba zostaje zatrzymana, czas na rozpatrzenie wniosku złożonego na mocy przedmiotowego rozporządzenia jest krótszy (ale wystarczająco długi, by państwa członkowskie mogły przeprowadzić swoją część procedury); przewidziano także konsekwencje wobec zaangażowanych państw członkowskich, w przypadku gdy jedno z nich nie dotrzyma odnośnych terminów. Jeśli chodzi o samo zatrzymanie, najpoważniejszą konsekwencją jest zobowiązanie państwa członkowskiego, zatrzymującego daną osobę (i które nie dotrzymało terminów), do jej uwolnienia; jednocześnie wyjaśnia się, że takie niedotrzymanie wspomnianych terminów nie powoduje przesunięcia odpowiedzialności na mocy procedury dublińskiej.

Ponadto, jeśli chodzi o warunki zatrzymania i gwarancje mające zastosowanie do osób zatrzymanych w celu zabezpieczenia procedur przekazania ich do odpowiedzialnego państwa członkowskiego, kompromis nawiązuje do art. 9–11 przekształconej dyrektywy w sprawie warunków przyjmowania.

4. Małoletni bez opieki i definicja krewnych (art. 2 lit. h i art. 8)

Tekst kompromisowy odzwierciedlony w stanowisku Rady w pierwszym czytaniu przewiduje w art. 8 rozporządzenia dublińskiego ramy prawne, na podstawie których małoletniego bez opieki (przy czym uwzględnia się także przypadki małoletnich pozostających w związku małżeńskim, gdy małżonek danej osoby nie przebywa legalnie na terytorium danego państwa członkowskiego) łączy się z członkami rodziny, rodzeństwem lub krewnymi; przewidziano także odnośne warunki stosowania każdego przepisu, tak by za rozpatrzenie wniosku odpowiedzialne było państwo członkowskie, w którym będzie miało miejsce ponowne połączenie rodziny. We wszystkich przypadkach przewidzianych w ramach tego artykułu ostatecznym kryterium jest sprawdzenie, czy ponowne połączenie rodziny służy najlepszemu zabezpieczeniu interesów dziecka.

Wymóg dotyczący tej zasady stosuje się również, gdy nie występuje żaden z wyżej wspomnianych stosunków rodzinnych, w którym to przypadku odpowiedzialnym państwem członkowskim jest państwo, w którym małoletni bez opieki złożył wniosek. W tym kontekście Parlament Europejski, Rada i Komisja przedłożyły oświadczenie (do opublikowania w Dzienniku Urzędowym) zachęcające Komisję do rozważenia (bez uszczerbku dla jej prawa inicjatywy) ewentualnej zmiany art. 8 ust. 4, jeżeli zostanie to zaproponowane w oczekiwanym orzeczeniu Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-648/11 MA i inni przeciwko *Secretary of State for the Home Department*, lecz nie później niż w terminie określonym w art. 46 rozporządzenia dublińskiego. W tekście kompromisowym uwzględniono również obawy Rady co do zwalczania nadużyć w kontekście procedur azylowych.

W związku z powyższym tekst kompromisowy odzwierciedlony w stanowisku Rady w pierwszym czytaniu przewiduje, że zakresem terminu „krewny” objęci są: ciotka lub wuj wnioskodawcy będący osobami dorosłym bądź dziadkowie wnioskodawcy, obecni na terytorium danego państwa członkowskiego.

5. Osoby zależne (art. 16)

Kompromis dotyczący tego przepisu odzwierciedlony w stanowisku Rady w pierwszym czytaniu uwzględnia przypadki uzależnienia wnioskodawcy – ze względu na pewien stopień narażenia – od pomocy dziecka, rodzeństwa lub rodzica, legalnie zamieszkującego w jednym z państw członkowskich, lub przypadki uzależnienia tych osób (wynikające z tych samych względów) od pomocy wnioskodawcy. Kompromis przewiduje ramy prawne, na podstawie których państwa członkowskie w normalnej sytuacji nie rozłączają wnioskodawcy z wyżej wspomnianymi osobami, o ile spełnione są pewne warunki.

Przedmiotowy tekst uwzględnia również przypadki, gdy problemy zdrowotne przez dłuższy czas uniemożliwiają wnioskodawcy podróżowanie do państwa członkowskiego, w którym wspomniane osoby legalnie zamieszkują. W takiej sytuacji państwo członkowskie, w którym przebywa wnioskodawca, jest państwem odpowiedzialnym za rozpatrzenie jego wniosku.

W drodze kompromisu brzmienie przedmiotowego artykułu postanowiono oprzeć na art. 15 obecnie obowiązującego rozporządzenia dublińskiego.

6. Pozostałe istotne kwestie

Inne istotne kwestie, które ujęto w stanowisku Rady w pierwszym czytaniu i co do których Rada i Parlament Europejski osiągnęły kompromis, to:

— *Definicja małoletniego bez opieki (art. 2 lit. j))*

Tekst kompromisowy odzwierciedlony w stanowisku Rady w pierwszym czytaniu przewiduje, że małoletni bez opieki może być osobą pozostającą lub niepozostającą w związku małżeńskim – zgodnie z dyrektywą w sprawie kwalifikowania.

— *Prawo do informacji (art. 4 i 5)*

Tekst kompromisowy odzwierciedlony w stanowisku Rady w pierwszym czytaniu przewiduje w art. 4, że wnioskodawca w momencie składania wniosku ma prawo otrzymać, na piśmie (lub w stosownych przypadkach ustnie) i w języku, który rozumie lub który – jak można zasadnie przypuszczać – może rozumieć, informacje dotyczące treści rozporządzenia dublińskiego. Opracowana zostanie wspólna ulotka (oraz ulotka specjalna dotycząca małoletnich bez opieki), w której przedstawione zostaną przynajmniej informacje o prawach przysługujących wnioskodawcy na mocy przedmiotowego artykułu.

— *Indywidualna rozmowa (art. 5)*

Tekst kompromisowy odzwierciedlony w stanowisku Rady w pierwszym czytaniu przewiduje w art. 5 obowiązek przeprowadzenia indywidualnej rozmowy z wnioskodawcą, w stosownym terminie i trybie, po to by ułatwić proces ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego. W artykule tym przedstawiono powody uzasadniające nieprzeprowadzenie takiej rozmowy. Państwo członkowskie, które nie przeprowadza rozmowy, umożliwi wnioskodawcy – zanim podjęta zostanie decyzja o jego przekazaniu – przedstawienie wszelkich dalszych istotnych informacji.

— *Gwarancje dla małoletnich (art. 6)*

Jeśli chodzi o gwarancje dla małoletnich, tekst kompromisowy odzwierciedlony w stanowisku Rady w pierwszym czytaniu należy rozpatrywać w świetle zasady najlepszego zabezpieczenia interesów dziecka. Tekst ten zobowiązuje państwa członkowskie do dbania o to, by małoletni byli odpowiednio reprezentowani, oraz, by tak szybko, jak to możliwe, były podejmowane stosowne działania służące zidentyfikowaniu członków rodziny, rodzeństwa lub krewnych małoletniego bez opieki na terytorium innego państwa członkowskiego.

— *Klauzule dyskrecjonalne (art. 17)*

Tekst kompromisowy odzwierciedlony w stanowisku Rady w pierwszym czytaniu przewiduje odstępstwa od kryteriów ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego. Zakres tego przepisu uległ wyraźniejszemu rozszerzeniu: skreślono odniesienie do „względów humanitarnych i względów wynikających z trudnego położenia wnioskodawcy” jako podstawę odstępstwa, a także przepis o konieczności wyrażenia przez wnioskodawcę uprzedniej zgody na wykorzystanie tego artykułu.

— *Obowiązki odpowiedzialnego państwa członkowskiego (cały rozdział V i VI)*

W kontekście tych rozdziałów, które regulują obowiązki odpowiedzialnego państwa członkowskiego, w tekście kompromisowym odzwierciedlonym w stanowisku Rady w pierwszym czytaniu przewidziano udoskonalone pod względem prawnym i proceduralnym wymogi służące zabezpieczeniu wszelkich istotnych praw wnioskodawcy (takich jak prawo do bycia powiadomionym o decyzji o przekazaniu i gwarancje obowiązujące podczas operacji przekazania) oraz usprawniające praktyczną współpracę między zainteresowanymi państwami członkowskimi (np. w odniesieniu do obowiązków wiążących się z wtórnym przejęciem i przejęciem, wymianą informacji – w tym danych dotyczących zdrowia – przed przeprowadzeniem przekazania).

— *Akty wykonawcze i delegowane*

W tekście kompromisowym odzwierciedlonym w stanowisku Rady w pierwszym czytaniu przewidziano możliwość przekazywania uprawnień wykonawczych Komisji (z zastosowaniem procedury sprawdzającej zgodnie z art. 5 rozporządzenia (UE) 182/2011)⁽¹⁾ w przypadku niektórych przepisów⁽²⁾, w których taki rodzaj uprawnień tej instytucji uznano za wystarczający. Opcję aktów delegowanych uwzględnia się w kontekście art. 8 (połączenie małoletniego bez opieki z członkami rodziny, rodzeństwem lub krewnymi) w szczególności w odniesieniu do oceny, czy spełnione zostały odnośne kryteria, oraz w kontekście art. 16 (połączenie wnioskodawców zależnych z dziećmi, rodzicami lub rodzeństwem lub sytuacja odwrotna) – również w szczególności w odniesieniu do oceny, czy spełnione zostały odnośne kryteria.

IV. WNIOSKI

W stanowisku Rady w pierwszym czytaniu odzwierciedlono kompromis osiągnięty w negocjacjach między Parlamentem Europejskim a Radą, przy wsparciu Komisji. Kompromis ten został potwierdzony pismem przewodniczącego parlamentarnej Komisji LIBE do przewodniczącego Komitetu Stałych Przedstawicieli⁽³⁾. W piśmie tym przewodniczący Komisji LIBE stwierdza, że zaleci jej członkom, a następnie całemu Parlamentowi, by na posiedzeniu plenarnym podczas głosowania nad wnioskiem w drugim czytaniu, zaakceptowali bez poprawek stanowisko Rady przyjęte w pierwszym czytaniu, z zastrzeżeniem weryfikacji, której dokonają prawnicy lingwiści obu instytucji. Zmieniając rozporządzenie dublińskie, Unia Europejska kończy prace nad kolejnym istotnym elementem budowy wspólnego europejskiego systemu azyłowego.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

⁽²⁾ Niektóre z przepisów, w odniesieniu do których wykorzystywane będą akty wykonawcze opracowanie wspólnej ulotki zgodnie z art. 4, opracowanie standardowego formularza do wymiany informacji dotyczących identyfikowania członka rodziny, rodzeństwa lub krewnego małoletniego bez opieki, zamieszkujących na terytorium innego państwa członkowskiego, wzór przepustki niezbędnej do przeprowadzenia przekazania na mocy przedmiotowego rozporządzenia, wymiana informacji dotyczących szczególnych sytuacji w kontekście operacji przekazania.

⁽³⁾ Dok. 17132/12.